

Læsevejlederens virkelighed 2011

Lis Pøhler og Nina Kledal
Nationalt Videncenter for Læsning
Professionshøiskolerne

Resume

I forbindelse med Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolernes projekt *Kortlægning af læse-/skriveprojekter i Danmark* udsendte vi i januar 2011 et spørgeskema til landets læsevejledere. Projektet har dels til formål at opbygge en database med information om læse-, skrive- og sprogprojekter i Danmark, dels at afprøve om et tilbud om gratis konsultativ bistand til kommuner og skoler, som ønsker at iværksætte sådanne projekter. Database er etableret, den kan ses på www.nordiskprojektbank.dk. Pr. 1. april 2011 er indskrevet 62 danske projekter i databasen. Der er plads til mange flere! Den gratis konsultative bistand til kommuner og skoler tilbydes i skoleåret 2010/2011. Det har indtil nu været en stor succes, vi har faktisk allerede haft kontakt med mere end 25 % af alle kommuner i landet. Og det var primært i denne sammenhæng, at ideen til denne spørgeskemaundersøgelse opstod, for det hurtigt blev klart for os, at læsevejlederne mindst talt havde meget forskellige vilkår for deres virke.

Formålet med undersøgelsen var dels at tegne et billede af, hvad læsevejlederne bruger deres tid til, dels at få et billede af om der i det hele taget er brug for sparring – fx fra Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne. Vi har prioriteret at holde fokus på indholdet i læsevejledernes arbejde og har samtidig valgt *ikke* at fokusere på væsentlige områder som fx sammenhæng mellem opgaver og arbejdstid eller samarbejdet mellem læsevejleder og ledelsen¹.

Besvarelsene er geografisk set jævnt fordelt over hele landet. Læsevejledernes arbejdstid varierer fra mindre end 50 timer om året til over 600 timer. Ca. halvdelen af respondenterne har over 100 timer om året. Lidt over halvdelen af respondenterne dækker mindre end 200 elever. Desværre kan vi ikke ud fra vores spørgeskemaundersøgelse sige noget om sammenhængen mellem arbejdstid og antal elever,

Kun 54 % af respondenterne har sparring i dagligdagen, men de er flittige brugere af netværk såvel elektroniske og fysiske netværk som formelle og uformelle. Der er brug for sparring til både det læsefaglige og til selve læsevejlederfunktionen. Spørgsmålet er så, hvordan dette mest hensigtsmæssigt kan gøres?

Denne rapport indgår som en del af projektet "Kortlægning af læse- /skriveprojekter i Danmark". Projektet er finansieret af Undervisningsministeriet. Projektet startede august 2009 og afsluttes juli 2011. Projektbeskrivelse og statusrapporter fremgår af Nationalt Videncenter for Læsning – Professionshøjskolernes hjemmeside.

Som en del af dette projekt er databasen Nordisk Projektbank udviklet. Projektbanken, som indeholder informationer om læse- skrive- og sprogprojekter fra hele Norden, er en åben videndingsportal; se www.nordiskprojektbank.dk.

¹ Disse spørgsmål er blandt andet belyst i Jørgen Kuhlmann og Mette Maria Rydén: *Er der en læsevejleder på denne skole?* Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne, 2011, og i Danmarks Evalueringsinstitut: *Viden der forandrer – Virkningsevaluering af læsevejlederen som fagligt fyrtårn*, 2009.

Indholdsfortegnelse

RESUME	2
LÆSEVEJLEDERENS VIRKELIGHED – EN SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE	4
BAGGRUND OG RAMMER FOR UNDERSØGELSEN	4
HVAD HAR VI SPURGT OM?	4
HVEM HAR VI SPURGT?	5
LÆSEVEJLEDERENS ARBEJDSSTID	5
LÆSEVEJLEDEREN OG PROJEKTUDVIKLING	7
HVAD ER DER SÅ GANG I?.....	8
HVAD KUNNE DER KOMME GANG I ?	9
LÆSEVEJLEDERENS NETVÆRK	10
SPARRING	11
ANBEFALINGER	12
REFERENCER	12
BILAG 1 INVITATION TIL DELTAGELSE I UNDERSØGELSEN	13
BILAG 2 SPØRGESKEMAET	14
BILAG 3 190 IGANGVÆRENDE PROJEKTER	21
29 EGENTLIGE PROJEKTER.....	21
INITIATIVER OG TILBUD PÅ EGEN SKOLE	22
BILAG 4 IDEER TIL NYE PROJEKTER	29
ELEVER I LÆSEVANSKELIGHEDER.....	29
EVALUERING	29
FORÆLDRE	30
HANDLEPLAN FOR LÆSNING/SKRIVNING.....	30
INDSKOLING	30
IT	31
LÆRERTEAMET	31
LÆRINGSFORMER OG LÆSNING	32
LÆSEBÅND	32
LÆSNING I ALLE FAG.....	32
MELLEMTRINNET.....	33
SKRIVNING.....	34
TOSPROGEDE ELEVER.....	34
UDSKOLING	34
UNGDOMSUDDANNELSERNE	34
ANDET	35
BILAG 5 UDDYBENDE KOMMENTARER TIL ØNSKER OM YDERLIGERE SPARRING . 36	
SPARRING TIL UDVIKLING AF LÆSEVEJLEDERFUNKTIONEN (208)	36
SPARRING TIL UDVIKLING AF PROJEKTER (197)	37
SPARRING TIL KOLLEGAVEJLEDNING (180)	37
SPARRING TIL PRIORITERING AF OPGAVER (116).....	38
SPARRING TIL ANDET (34)	38

Læsevejlederens virkelighed – en spørgeskemaundersøgelse

Baggrund og rammer for undersøgelsen

Formålet med undersøgelsen er dels at indsamle viden om, hvordan læsevejlederne bruger deres arbejdstid, hvilke projekter der er gang i, og hvilke ideer læsevejlederne ligger inde med, dels at give en pejling af, hvilken form for sparring læsevejlederne søger.

I skoleåret 2010-2011 har Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne haft mulighed for at tilbyde gratis konsultativ bistand til kommuner og skoler, som gerne vil sætte fokus på læsning, skrivning og/eller sprog i skolerne². De kommunale læsekonsulenter og skolernes læsevejledere er nøglepersoner i sådanne projekter, og vores indtryk fra møder i projektets første halvdel er, at begge parter har en meget afgørende rolle, hvis projekter skal gennemføres. Men det har også været påfaldende, at især læsevejledernes muligheder for at indgå i et sådan arbejde er meget forskellige fra kommune til kommune – ja endda fra skole til skole. Vi valgte derfor at supplere den konsultative bistand med en mindre spørgeskemaundersøgelse, så vi dels kunne skabe et mere overordnet billede af læsevejledernes virkelighed, dels få indtryk af hvilke former for sparring læsevejlederne vurderer, der kunne være behov for. Da der ikke findes et egentligt landsdækkende netværk

for læsevejledere, valgte vi en mere uformel tilgang, idet vi sendte invitationer ud til deltagelse i spørgeskemaundersøgelsen via Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne nyhedsbrev (jf. Bilag 1). Der blev desuden lagt invitationer til deltagelse i spørgeskemaundersøgelsen ud i både læsekonsulenternes og læsevejledernes konference på Skolekom. Spørgeskemaet, som er gengivet i Bilag 2, bestod af 22 spørgsmål og blev udsendt 20. januar 2011. Vi kunne rent faktisk ikke vide, hvor mange besvarelser vi kunne forvente, ligesom vi heller ikke vidste, hvor mange læsevejledere der egentlig er ansat på skolerne. Vi kan konstatere, at 311 har svaret på spørgeskemaet, at kun 4 % af disse er mænd, og at det langt fra er alle, der har svaret på alle spørgsmål.

I april 2011 forsøgte vi at indsamle oplysninger om, hvor mange læsevejledere, der er ansat på skolerne. Vi sendte forespørgsel ud via de kommunale læsekonsulenter og fik på den måde svar fra cirka halvdelen af landets kommuner. Svarene fra de øvrige kommuner er fremskaffet ved direkte henvendelse til skoleforvaltningen. Der er kommet svar fra 80 af landets 98 kommuner. Disse 80 kommuner har tilsammen ansat 1890 læsevejledere. Det må således formodes, at der i april 2010 er over 2000 læsevejledere på folkeskolerne i Danmark. Kun få af de adspurgte havde viden om antallet af læsevejledere på de frie grundskoler i de enkelte kommuner.

Undersøgelsen kan således ikke beskrives som repræsentativ, idet der kun er indkommet svar fra ca. 13 % af landets læsevejledere, og disse er ikke udvalgt efter en statistisk model. Men som det fremgår herunder af figur 1, viser det sig, at de indkomne besvarelser geografisk set er rimeligt fordelt både i forhold til det samlede antal elever og det samlede antal læsevejledere. Undersøgelsens resultater kan således beskrives som pejlemærke.

Hvad har vi spurgt om?

Vi har valgt at dele spørgeskemaet i fire hovedtemaer: De første fire spørgsmål er målrettet faktuelle informationer om køn, uddannelser og ansættelsessted. Spørgsmål 5 -7 belyser læsevejledernes arbejdstid, mens spørgsmål 8-13 giver et billede af, hvilke projekter læsevejlederne er involveret i, og hvilke projekter læsevejlederne kunne tænke sig at få sat i gang. Endelig belyser de sidste spørgsmål (14-21) om læsevejledernes muligheder for at få sparring i dagligdagen og hvilke netværk læsevejlederne indgår i. 239

² Tilbuddet er en del af projektet "Kortlægning af læse- og skriveprojekter i Danmark". Projektet er finansieret af Undervisningsministeriet og løber fra august 2008 til juli 2011. I projektet indgår også udvikling af en database "Nordisk Projektbank"; www.nordiskprojektbank.dk, som har til formål at formidle viden og erfaringer om læse-, skrive- og sprogprojekter til undervisere i hele Norden.

af respondenterne har endvidere givet udtryk for, at de er interesserede i at modtage et særligt nyhedsbrev fra Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne målrettet læsevejledere (spørgsmål 22). En opsamling af denne spørgeskemaundersøgelse vil indgå i et af de første nyhedsbreve.

Hvem har vi spurgt?

Besvarelserne er geografisk set repræsentativt fordelt, i hvert fald hvis man forudsætter, at der er nogenlunde lige mange elever pr. læsevejleder i hele landet. I figur 1 ses den geografiske fordeling af besvarelserne og til sammenligning den procentvise fordeling af folkeskoleelever i regionerne, samt den procentvise fordeling af læsevejledere i folkeskoler i regionerne. Så selv om respondenterne ikke er udvalgt efter en statistisk model, så tyder det på at besvarelserne geografisk set er rimeligt fordelt på landsplan.

	Procentvis fordeling af besvarelser	Procentvis fordeling af elever ³	Procentvis fordeling af læsevejledere ⁴
Region Hovedstaden	27 %	27 %	24%
Region Midtjylland	24 %	24 %	26%
Region Nordjylland	11 %	11 %	9 %
Region Sjælland	16 %	18 %	12 %
Region Syddanmark	23 %	20 %	29 %
Total	101 %	100 %	100 %

Figur 1 Den geografiske spredning i besvarelserne af spørgeskemaet (N=299), sammenlignet med den faktiske fordeling af antal elever hhv. læsevejledere i hele landet.

Endvidere viste besvarelserne, at kun 3,6 % af læsevejlederne ikke er læreruddannede. Lidt over halvdelen (55 %) har en læreruddannelse, som er mere end 20 år gammel, ca. 20 % er uddannet i 1990'erne, mens 21 % er uddannet efter årtusindskiftet.

Selve læsevejlederuddannelsen er i sagens natur nyere. Den bekendtgørelsesbelagte læsevejlederuddannelse startede i 2007, 11 % af respondenterne blev uddannet det år, 70 % i årene 2008 – 2010. 17,3 % har anden relevant uddannelse, og kun 2,7 % har ingen formel uddannelse. Læsevejlederne er med andre ord en særdeles veluddannet - og i forhold til videreuddannelse særdeles homogen - gruppe.

Af de 311 besvarelser fremgår, at fem af disse er læsevejledere på en af ungdoms- og /eller voksenuddannelse (VUC, EUD, TEC, AMU eller gymnasium).

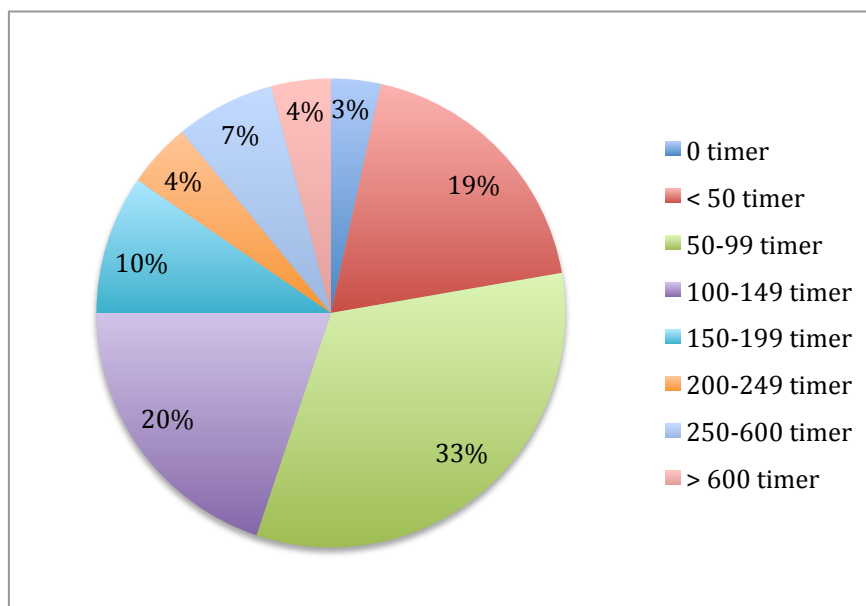
Læsevejlederens arbejdstid

Spørgeskemaundersøgelsen bekræfter vores oplevelse af, at der er meget stor forskel på læsevejledernes hverdage, hvilket også bekræftes af andre undersøgelser (Kuhlman og Rydén, 2011, EVA, 2009 a og b). Det nye i dette undersøgelsesresultat er, at det dels i forhold til de tidligere undersøgelser er et relativt stort antal læsevejledere, som indgår i undersøgelsen (de øvrige er baseret på kvalitative interviews), dels at der er sat konkrete tal på forskellene.

Af figur 2 ses, at 45% af respondenterne i skoleåret 2010/11 har over 100 årlige arbejdstimer, og at 65 % har mindre end 100 årlige arbejdstimer til deres læsevejlederfunktion. Der er 4 % (svarende 12 personer), som har over 600 årlige timer. I den anden ende af skalaen er der 3% (i alt ti personer), som slet ikke har timer. Nogle af disse er nyuddannede.

³ Tallene er hentet fra www.uvm.dk/statistik: Antal elever i 2009/10 fordelt på region. I tallene viser det samlede antal elever i hver region – uanset skoletype.

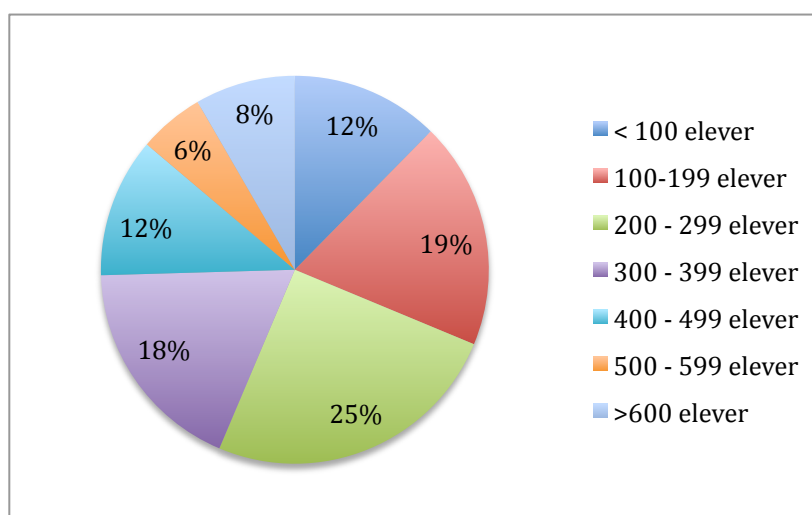
⁴ Indsamlet via forespørgsel i kommunerne april 2011, jf. side 4. Den procentvise fordeling er beregnet på baggrund af oplysninger fra 73 ud af landets 98 kommuner.

Figur 2 Det årlige timetal tildelt læsevejlederfunktionen (N= 292)

Antallet af arbejdstimer skal naturligvis ses i relation til arbejdsmængden. Læsevejlederne har mange opgaver, nogle er relateret til elever, andre til kolleger, ledelse eller kommunalt netværk. For at få et sammenligneligt billede af arbejdsmængden har vi bedt læsevejlederne angive, hvor mange elever der er pr. læsevejleder på de enkelte skoler.

Også her viste svarene store variationer læsevejlederne i mellem. I den ene ende af skalaen ses, at 12 % af respondenterne skal dække mindre end 100 elever inden for deres læsevejledertid, jf. figur 3, mens 14 % i den anden ende af skalaen skal dække mere end 600 elever. Desværre rummer den måde vores spørgeskema er skruet sammen på ingen mulighed for at sammenholde antal arbejdstimer med antal elever, så vi kan altså ikke sige noget om sammenhæng på det felt.

Figur 3 Antal elever pr. læsevejleder på skolerne (N= 275)

Respondenterne er endvidere blevet bedt om at angive, hvordan deres arbejdstid forventes fordelt i 2011/2012 mellem forskellige arbejdsfunktioner, som fx test, formulering af læsepolitik, kurser for

kolleger, deltagelse i forældremøder og netværksmøder mm., jf. figur 4. Endvidere har 127 af respondenterne angivet andre arbejdsopgaver, end de der var nævnt i spørgeskemaet. Det var bl.a. opgaver indenfor bibliotek, støttecentret, klassekonferencer, læsning af faglitteratur, deltagelse i kurser og konferencer, målrettede undervisningsforløb for enkelte elever, faglig ajourføring, planlægning og gennemførelse af indsatsområder indenfor læsning.

Næsten en tredjedel (52) af de respondenter, som har angivet hvor stor en del af deres arbejdstid, der anvendes på elektroniske netværk, fortæller, at de ikke bruger arbejdstid til deltagelse i disse. Dette kan sammenholdes med, at 204 af respondenterne i anden sammenhæng angiver, at de anvender Skolekomkonferencen (jf. side 10). Måske anser nogle læsevejledere den tid, der anvendes på fx Skolekom som forberedelsestid eller fritid men ikke arbejdstid? Det kunne måske give stof til eftertanke, når funktionsbeskrivelser for læsevejledere skal formuleres. Via elektroniske konferencer, som fx Skolekom, vil læsevejlederen kunne få sparring og ideer til det daglige arbejde, en sparring som forhåbentlig kan være med til dels at kvalificere arbejdet, dels at øge arbejdsglæden.

Forventet fordeling af timer	Test	I klasserne	Læsepolitik mm	Forældre-møder	Kurser for kolleger	Fysiske netværk	Elektroniske netværk	Andet
0%	3,2	11,5	6,2	16,5	14,8	2,0	32,5	6,3
1-10%	14,0	34,1	51,6	74,8	50,0	63,9	64,4	36,2
11-33%	37,2	31,8	34,2	6,3	28,2	28,9	1,3	34,6
34-66%	34,8	18,0	5,3	0,0	4,2	2,4	0,0	13,4
67-99%	8,8	1,8	0,4	0,0	0,5	0,4	0,0	0,8
100%	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uoplyst	1,6	2,8	2,2	2,4	2,3	2,4	1,9	8,7
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
N=	250	217	225	206	216	249	160	127

Figur 4 Forventet fordeling af arbejdstid i skoleåret 2011/2012. Bemærk at der er forskelligt antal respondenter (N=) i hver kategori.

Læsevejlederen og projektudvikling

Der er ingen tvivl om, at dagligdagens udfordringer fylder meget i læsevejledernes hverdag. Deltagelse i projekter (udviklingsarbejder, forsøg – kært barn har mange navne) kræver en ekstra indsats, men giver måske også tilsvarende energi og arbejdsglæde igen? Læsevejlederne har ikke været i gang i så mange år, alligevel angiver 79 af respondenter, at de som læsevejledere har deltaget i et allerede afsluttet projekt. Desværre fik vi ikke i spørgeskemaet defineret ordet projekt, så svarene kan faktisk dække over både *egentlige projekter*, som fx effektundersøgelse af en given metode eller organisationsform og *målrettede indsatser eller initiativer på egen skole*, som fx læsekursus i 2.klasse, faglig læsning i 4. klasserne eller indførelse af læsebånd i undervisningen. Kun 12 af de 79 respondenter har skrevet deres projekt ind i Nordisk Projektbank. Vi har efterfølgende kategoriseret de indkomne svar i de to kategorier: *Egentlige projekter* og *Initiativer og indsatser på egen skole* ud fra de uddybende beskrivelser af projekterne (jf. Bilag 2, spørgeskemaets spørgsmål 12).

De i alt 86 uddybende svar på spørgsmål 12 er gengivet i Bilag 3. De 86 respondenter har gang i ikke mindre end 190 forskellige projekter. Igen skal svarene tages med et gran salt, fordi begrebet "projekt" tydeligt er tolket meget forskelligt af respondenter. Som en læsevejleder skriver:

Sammen med læsekonsulent og andre læsevejledere er jeg med til at skrive en pjece til forældre, der fortæller om LUS punkterne - ved ikke, om det ligefrem er et projekt! Jeg syntes, det er svært at vide, hvad et projekt er...

Læsevejlederne mangler altså ikke ideer. Vi har spurgt, hvor mange projekter læsevejlederne er i gang med – igen skal svarene ses i lyset af, at "projekt" ikke er klart defineret. 264 har svaret på spørgsmålet, og af disse svarer 48 % (svarende til 127 læsevejledere), at de ikke er i gang med et projekt, 49% (129 læsevejledere) er involveret i 1-3 projekter. De sidste otte læsevejledere er involveret i 4-6 projekter. Blandt de, der er involveret i projekt, har kun 3,6 % skrevet projektet ind i Nordisk Projektbank

En analyse af de 190 projekttitler og – beskrivelser viser, at 29 af projekterne er egentlige projekter, som fx forsøg og udviklingsarbejder, hvortil der må forventes en vis form for systematik i indsamling af data, evaluering og rapportering. De resterende 161 projekttitler er udtryk for initiativer og tilbud, som den enkelte læsevejleder udbyder på egen skole⁵.

Hvad er der så gang i?

De 29 projekter, som vi har henført til kategorien *Egentlige projekter* fordeler sig på syv forskellige fokuspunkter – jf. figur 5. En del af projekterne er nationale: Uddannelsesstyrelsens Turbodansk-projekter, Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne projekt om læseforståelse og Dansk Videncenter for Ordblindheds projekt om læsemakker. Det ses af antallet af besvarelser, at ikke alle deltagere i disse nationale projekter, har skrevet deres del af projektet ind. Fx er der i alt 34 projekter under Turbodansk (www.ktst.sk/skoleudvikling), men kun 11 af disse indgår i denne opgørelse. Så alene inden for dette felt er der altså yderligere 23 projekter i gang.

	<i>Egentlige projekter</i>	<i>Initiativer og tilbud på egen skole</i>
<i>Indskoling</i>	0 %	15 %
<i>LUS</i>	0 %	6 %
<i>Læsebånd</i>	10 %	7 %
<i>Læsefoldere</i>	0 %	2 %
<i>Læseforståelse</i>	10 %	2 %
<i>Læsemakker</i>	14 %	0 %
<i>Læsepolitik/handleplan</i>	0 %	13 %
<i>Læsevanskeligheder</i>	3 %	6 %
<i>Læsning i alle fag</i>	3 %	27 %
<i>Mellemtrin</i>	0 %	4 %
<i>Skrivning</i>	7 %	0 %
<i>Turbodansk</i>	38 %	0 %
<i>Udskoling</i>	0 %	3 %
<i>Ungdomsuddannelser</i>	7 %	5 %
<i>Vaks</i>	0 %	1 %
<i>Andet</i>	7 %	9 %
SUM	99 % (N= 29)	100 % (N= 161)

Figur 5 Tematisk fordeling af de 190 igangværende projekter, som læsevejlederne har indberettet.

Nogle af de 29 egentlige projekter er kommunalt forankrede, andre forankret i en af professionshøjskolerne. Endelig er der nogle projekter, som tilsyneladende afvikles inden for skolens egne rammer. De to skriveprojekter er stadig i planlægningsfasen, de skal først rigtig i gang fra august 2011.

⁵ Det skal understreges, at denne opdeling alene er foretaget på baggrund af de projekttitler og –beskrivelser, som er indsendt sammen med spørgeskemaet. Enkelte projekter kan således være havnet i den forkerte kategori, alene fordi vi ikke kender den nærmere baggrund for projektet.

Udfordringen bliver at sikre, at resultaterne fra de enkelte projekter formidles i en form og på en måde, så andre kan blive inspireret, informeret eller tage ved lære af dem.

Der er stor forskel på fokusområderne for de egentlige projekter og de lokale initiativer, jf. figur 5. Initiativer og tilbud på egen skole er i høj grad fokuseret på *Læsning i alle fag*, idet næsten 1/3 (44) af alle respondenterne anfører, at de har gang i noget på dette område. Turbodansk, som jo fylder meget blandt de egentlige projekter, er slet ikke nævnt blandt de lokale initiativer og tilbud. I det hele taget er der ikke mange initiativer, der har fokus på de ældste elever.

Fokuspunktet elever i læsevanskeligheder er betydeligt svagere repræsenteret i disse svar, end vi havde forventet. Vi ved fra andre sammenhænge, at der i kommunerne sættes stor fokus på inklusion, nedlæggelse af specialklasser og hjemtagelse af elever fra specialforanstaltninger. Vi ved også, at der i stort set alle klasser er elever, som har brug for ekstra opmærksomhed og støtte i forbindelse med deres læse- og skriveudvikling. Om fraværet af projekter på dette felt skyldes, at ansvaret for disse elever i høj grad er overladt til speciallærerne og ikke læsevejlederne, vides ikke. Men selv om der på den enkelte skole måske er skarpt skel mellem læsevejlederens opgaver (hele klasser) og speciallærerens opgaver (elever i vanskeligheder), så må det forventes, at der er et tæt samarbejde og en fælles interesse i at udvikle undervisningstilbuddet til denne elevgruppe.

It er heller ikke et fokuspunkt, der springer tydeligt i øjnene, når man kigger på listerne over projekter. Kun ét af de egentlige projekter har tydeligt indtænkt it; det er skoleudviklingsprojektet om multimodalitet. Blandt de 161 initiativer og tilbud på skolerne optræder it i seks af projekterne: Digitalt penaltus i 2.kl, et e-learningprojekt, tre projekter målrettet elever i læsevanskeligheder samt et projekt med fokus på vejledning i brug af it-rygsæk i ungdomsuddannelserne.

Hvad kunne der komme gang i ?

Vi har spurgt læsevejlederne, om de havde ideer til nye projekter. Og det have de! Vi fik ikke mindre end 128 forslag fra 88 respondenter. Alle forslagene er oplistet i Bilag 4 inddelt efter emner. Vi har forsøgt, at kategorisere de mange forslag. Bag kategorien "Andet" gemmer sig et væld af forskellige ideer til projekter som fx læselyst, læsning for drenge, online lektiehjælpscafe og læsning uden for skolen.

Forslag til fokusområde	Fordeling blandt forslagene
<i>Elever i læsevanskeligheder</i>	5 %
<i>Evaluering</i>	7 %
<i>Forældre</i>	5 %
<i>Handleplan for læsning/skrivning</i>	4 %
<i>Indskoling</i>	12 %
<i>It</i>	2 %
<i>Lærerteamet</i>	3 %
<i>Læringsformer og læsning</i>	7 %
<i>Læsebånd</i>	4 %
<i>Læsning i alle fag</i>	12 %
<i>Mellemtrinnet</i>	9 %
<i>Skrivning</i>	3 %
<i>Tosprogede</i>	1 %
<i>Udskoling</i>	7 %
<i>Ungdomsuddannelserne</i>	1 %
<i>Andet</i>	18 %
SUM	100 % (N= 128)

Figur 6 Tematisk fordeling af 128 forslag til kommende projekter

Idekataloget, figur 6, taler sådan set for sig selv. Dels viser det, at der er mange og alsidige interesser og ideer i gruppen af læsevejledere, dels kunne det give inspiration til kommende projekter. Det er måske værd at bemærke, at relativt mange peger på *Indskoling og Læsning i alle fag* både i forhold til, hvad der er gang i og i forhold til, hvad læsevejlederne kunne tænke sig at have gang i. To områder som måske påkalder sig en mere systematisk tilgang? Der kunne ligge inspiration til to store projekter gemt her. I oversigten over ideer til nye projekter er der mange fokusområder, som slet ikke indgår i beskrivelserne af, hvad der er gang i (figur 5). Evaluering, forældre og arbejdet med lærerteamet er eksempler på projekter, som på længere sigt kunne være med til at kvalificere læsevejlederfunktionen generelt.

Læsevejlederens netværk

Kun 264 af de 311 respondenter har svaret på spørgsmål om netværk. Om de sidste knap 50 respondenter enten ikke har ønsket at oplyse om dette, ikke er del af netværk eller simpelthen har fået nok af spørgeskemaet, vides ikke.

Vi anser et kommunalt læsevejledernetværk som værende af meget stor betydning både for den enkelte læsevejleders arbejde men også for kommunens mulighed for konstruktivt at gøre brug af de lokale ressourcepersoner. Men det viste sig faktisk, at 23 læsevejledere svarer, at de slet ikke er en del af et kommunalt netværk. Fem af disse er læsevejledere tilknyttet VUC, EUD, TEC, AMU eller gymnasium, der er derfor en god grund til at de ikke tilhører et kommunalt netværk.

Af besvarelsene figur 7 ses endvidere, at der er stor forskel på, hvor meget tid den enkelte læsevejleder årligt bruger på det kommunale netværk. Knap 2/3 (62,5 %) bruger mellem 7 og 15 timer årligt. 12,9 % bruger mere, 15,9 % bruger mindre – og som nævnt: 8,7 % indgår slet ikke i et kommunalt netværk.

	<i>Antal læsevejledere</i>	<i>Procentvis fordeling</i>
0 timer	23	8,7 %
1-3 timer	10	3,8 %
4-6 timer	32	12,1 %
7-10 timer	101	38,3 %
11-15 timer	64	24,2 %
Over 16 timer	34	12,9 %
Besvarelser i alt	264	100 %

Figur 7 Læsevejledernes årlige brug af tid til det kommunale netværk

78,5 % af de adspurgte bruger Skolekomkonferencen for læsevejledere. 63 af respondenterne har endvidere konkrete kommentarer til denne, og kommentarerne er i langt overvejende grad af positiv karakter, og flere i stil med denne:

Den er super god, jeg nyder desværre mere, end jeg yder.

Mange oplever således, at de får kvalificeret sparring ad denne vej. Nogle mener dog, at der er for lidt debat om læsevejlederrollen, andre at der er for få faglige input eller for lidt kritisk diskussion. De mange konkrete kommentarer til Skolekoms åbne nationale konference bliver videresendt til konferencens ordstyrer læsevejleder Gitte Bønning Kristensen, Tønder Kommuneskole.

Flere respondenter påpeger, at der faktisk er mange konferencer for læsevejledere på Skolekom. Nogle konferencer er åbne, mange er lukkede konferencer for afgrænsede målgrupper. Desuden

er der jo også konferencer for læsevejledere i fx erhvervsskoler. Og endelig er der nogle af respondenterne, som faktisk ikke ved, hvordan de kommer ind i konferencen⁶.

65 % af de adspurgte er endvidere med i andre netværk. Mange nævner i den forbindelse netværk med medstuderende fra læsevejlederuddannelsen og netværk oprettet i forbindelse med kurser og konferencer; fx netværk under forskellige Centre for Undervisningsmidler, netværk oprettet af undervisere (Lena Bülow, Karin Erbo Jensen), Landsforeningen af Læsepædagogers netværk og regionale netværk. Endelig nævnes også netværk for undervisere på ungdoms- og voksenuddannelserne (VUC, EUD, TEC, AMU og STX).

Sparring

Men et er netværk – fysiske som elektroniske, noget andet er den daglige sparring. 62 læsevejledere (23,9 %) af de 259, som svarer på spørgsmålet om daglig sparring oplyser, at de ikke har nogen at sparre med i dagligdagen, 56 (21,6 %) svarer at de sjældent har nogen at sparre med til daglig, mens 54,4 % har daglige sparringspartnere. Der tegner sig således et billede af, at mange læsevejledere i dagligdagen føler sig overladt til sig selv. Og det skorter i hvert fald ikke på ideer til eller ønsker om yderligere sparring jf. Figur 8, hvilket også bekræftes af både Kuhlmann og Ryden, 2011 og EVA, 2009a/b.

208 ønsker sparring til udvikling af læsevejlederfunktionen
197 ønsker sparring til udvikling af projekter
180 ønsker sparring til kollegavejledning
116 ønsker sparring til prioritering af opgaver
34 ønsker sparring til andet, fx:
it og læsesvage elever,
få ansat en læsevejleder mere på skolen,
erfaringsudveksling mellem lærere på ordblindedefterskoler,
Vurdering af materialer,
faglig opdatering fx om faglig læsning eller test,
udvikling af læsepolitik.

Figur 8 Ønske om yderligere sparring. Respondenterne kunne sætte flere x'er.

Der var mange, som ville uddybe deres ønsker om yderligere sparring. Disse kommentarer er søgt systematiseret og tematiseret i Bilag 5. At der er stort behov for at sætte fokus på sparring til læsevejlederne, er der ingen tvivl om. Som en skrev:

Det er utroligt trættende at rende panden mod muren med sine ideer.

⁶ Den nationale konference for læsevejledere, som er i fokus i denne undersøgelse, er åben. Den findes på Skolekom/ Lærere /FSK / Læsevejledere FSK.

Anbefalinger

Der er indkommet næsten et utal af ideer til projekter – store som små. Mange har fokus på samme områder hvoraf *læsning i fagene, formulering af en læsepolitik og indskolingen* er absolut topscorere i denne sammenhæng. I en tid med megen snak om inklusion kan det undre, at emner som *elever i læsevanskeligheder og it i læse- og skriveundervisningen* ikke fylder mere, og at arbejdet med skrivning heller ikke fylder meget i idekataloget.

Det er påfaldende så mange initiativer, som sættes i gang på skolerne, men som ikke følges systematisk op. Det er givetvis en rigtig god ide fx at sætte fokus på læsning i alle fag på en skole. Men hvordan finder skolen ud af, om tiltagene bærer frugt? Hvordan stod det til på skolen inden? Hvordan tager skolen ved lære af egne indsatser? Hvordan kan andre tage ved lære af samme?

Denne undersøgelse tegner et billede af en medarbejdergruppe, som er engageret og iderig. Det er en ressource, som må skal udnyttes og værdsættes. Alle læsevejlederne er uddannet inden for de seneste 3-4 år. De har stadig gnisten og troen på, at noget kan forandres. Det bør give stof til eftertanke at 54 % af læsevejlederne angiver, at de ikke har sparring i dagligdagen. Kommunerne bør gribe udfordringen og som minimum sikre, at læsevejlederne i kommunen har mulighed for at mødes nogle gange om året. Nogle steder er læsevejlederne primus motor i et fælles kommunalt projekt. Måske var det en ide til efterfølgelse? Det er en billig investering i fremtiden, og en nødvendighed hvis man vil sikre, at alle skoler i kommunen "går ad samme vej".

Der foregår utrolig meget på de enkelte skoler, som måske ikke engang er kendt på naboskolen. Og der foregår meget i kommunerne, som aldrig når ud over kommunegrænsen. Den konsultative bistand fra Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne kan – sammen med projektbanken – dels være med til at formidle viden på tværs af kommunegrænser, dels bidrage til at kvalificere og systematisere nogle af tiltagene. Meget tyder på, at denne indsats med fordel kunne udvikles.

Synergieffekten, der kunne opstå i kølvandet på uddannelse af så mange læsevejledere fordelt i hele landet, bør gribes, dyrkes og udvikles. Vi har netværkene, vi har engageret, iderigt og veluddannet personale. Netværkene skal plejes, engagementet skal udfordres, uddannelserne skal suppleres. Så vil ideerne blomstre.

Referencer

Danmarks Evalueringsinstitut, *Viden der forandrer - Virkningsevaluering af læsevejlederen som fagligt fyrtårn, 2009 a*

Danmarks Evalueringsinstitut, *Særlige ressourcepersoner i folkeskolen, 2009 b*

Kuhlmann, Jørgen og Mette Maria Rydén: *Er der en læsevejleder på denne skole?* Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne, 2011,

Bilag 1 Invitation til deltagelse i undersøgelsen

Nedenstående mail er 20. januar 2010 sendt til abonnenter på Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolernes nyhedsbrev, desuden er invitationen lagt i Skolekomkonferencer for hhv. læsekonsulenter og læsevejledere.

Du er abonnent på Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolernes nyhedsbrev og er derfor med i denne spørgerunde. Dette er dog kun relevant for læsevejledere, så hvis du ikke er læsevejleder bedes du se bort fra denne mail. Hvis du er læsevejleder; læs gerne videre!

Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne er ved at udvikle et tilbud om konsultativ bistand til kommuner og skoler, som vil sætte gang i læse-, skrive- eller sprogprojekter. Derfor har vi brug for et netværk af læsevejledere, først og fremmest for at have en kanal, så vi hurtigt kan komme ud med informationer og ideer, men naturligvis også for at have et forum som sender informationer og ideer til os, og hvor der er plads til faglige diskussioner.

Vi vil derfor indsamle viden om, hvad landets læsevejledere kan og gør. Og vi vil gerne have ideer til, hvordan I tror, vi kan bidrage til udviklingen. Vi håber derfor, at du vil bruge ca. ti minutter på at svare på dette spørgeskema.

Skemaet indeholder tre hovedpunkter:

1. konkrete informationer om dit arbejde som læsevejleder
2. information om dine ideer samt dine tanker om
3. dine tanker om hvilke områder, du kunne bruge sparring til.

Du finder spørgeskemaet her: <http://www.survey-xact.dk/answer?key=ZD33Q58PJRUN>

Hvis du er interesseret i at være en del af vores netværk og med ujævne mellemrum modtage nyhedsbreve, så bedes du opgive din mailadresse sidst i spørgeskemaet.

Skemaet bedes udfyldt senest mandag d. 11 februar 2011. I nyhedsbrevet vil vi bl.a. fortælle, hvad vi har fået ud af denne spørgeskemaundersøgelse.

På forhånd tak fordi du vil bruge lidt tid på at hjælpe os i gang.

Mvh

Lis Pøhler og Nina Kledal

Bilag 2 Spørgeskemaet

Velkommen

Klik på pilen for at komme videre til næste spørgsmål.

Det tager ca. 10 minutter at besvare spørgeskemaet

Med venlig hilsen

Lis Pøhler og Nina Kledal

Projektledere

1. Køn?

- (1) Mand
- (2) Kvinde

2. Hvornår har du afsluttet din læreruddannelse?

- (1) Er ikke læreruddannet
- (2) Før 1970
- (3) 1970
- (4) 1971
- (5) 1972
- (6) 1973
- (7) 1974
- (8) 1975
- (9) 1976
- (10) 1977
- (11) 1978
- (12) 1979
- (13) 1980
- (14) 1981
- (15) 1982
- (16) 1983
- (17) 1984
- (18) 1985
- (19) 1986
- (20) 1987
- (21) 1988
- (22) 1989
- (23) 1990

- (24) 1991
- (25) 1992
- (26) 1993
- (27) 1994
- (28) 1995
- (29) 1996
- (30) 1997
- (31) 1998
- (32) 1999
- (33) 2000
- (34) 2001
- (35) 2002
- (36) 2003
- (37) 2004
- (38) 2005
- (39) 2006
- (40) 2007
- (41) 2008
- (42) 2009
- (43) 2010

3. Hvornår afsluttede du din læsevejlederuddannelse?

- (1) 2007
- (2) 2008
- (3) 2009
- (4) 2010
- (5) Har ingen formel uddannelse
- (6) Har anden relevant uddannelse

4. I hvilken region er du ansat?

- (1) Region Hovedstaden
- (2) Region Sjælland
- (3) Region Syddanmark
- (4) Region Midtjylland
- (5) Region Nordjylland

5. Hvor mange timer har du årligt til læsevejlederfunktionen i 2010/2011

- (1) 0 timer
- (2) Mindre end 50 timer
- (3) 50 - 99 timer
- (4) 100 - 149 timer
- (5) 150 - 199 timer
- (6) 200 - 249 timer
- (7) 250 - 299 timer
- (8) 300 - 349 timer
- (9) 350 - 399 timer
- (10) 400 - 449 timer
- (11) 450 - 499 timer
- (12) 500 - 549 timer
- (13) 550 - 599 timer
- (14) 600 timer eller derover

6. Hvor mange elever er der pr. læsevejleder på din skole?

(Beregnes som skolens samlede elevtal divideret med antal lærere med læsevejlederfunktion. Dette uanset hvor mange timer den enkelte lærer har til funktionen)

Skriv antal: _____

7. Hvordan forventer du dine opgaver som læsevejleder fordeler sig i skoleåret 2010/2011

(Anslå hvilken procentdel af din arbejdstid dette svarer til - max 100% i alt!)

Test (gennemføre, rette og formidle resultater):

Arbejde i klasserne:

Mere overordnede opgaver som fx formulering af læsepolitik:

Planlægning og gennemførelse af kurser for kolleger:

Deltagelse i informationsmøder for forældre:

Deltagelse i fysiske netværksmøder med andre læsevejledere:

Deltagelse i elektroniske netværksmøder med andre læsevejledere:

Andet:

8. Hvor mange afsluttede projekter har du som læsevejleder været med til?

Projekt: udviklingsarbejde, forsøg eller lignende som er afsluttet med offentligt tilgængelig dokumentation som fx rapport, bog eller dvd.

- (1) 0
- (2) 1-3
- (3) 4-6
- (4) Derover

9. Hvis du har afsluttet et projekt, er dit projekt indskrevet i Nordisk Projektbank?

Se evt. www.nordiskprojektbank.dk

- (1) Ja
- (2) Nej

10. Hvor mange igangværende projekter er du som læsevejleder involveret i?

- (1) 0
- (2) 1-3
- (3) 4-6
- (4) Derover

11. Hvis du er involveret i et projekt, er projektet indskrevet i Nordisk Projektbank?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Er ikke i gang med projekt

12. Giv venligst en titel samt en kort beskrivelse af projektet

13. Skriv eventuelle nye idéer til projekter her:

De næste spørgsmål drejer sig om læsevejlederens netværk og muligheder for sparring

14. Er du en del af et kommunalt netværk for læsevejledere?

- (1) Ja
(2) Nej

15. Hvis du er en del af et kommunalt netværk, hvor mange timer bruger du på det pr. år?

- (1) 1-3 timer
(5) 4-6 timer
(6) 7-10 timer
(7) 11-15 timer
(8) 16 timer eller mere

16. Er du en del af andre netværk for læsevejledere? (elektroniske netværk, andre netværk)

- (1) Ja
(2) Nej

17. Hvis ja, hvilke netværk?

18. Bruger du skolekomkonferencen for læsevejledere?

(1) Ja

(2) Nej

19. Hvis ja: Får du kvalificeret input, sparring m.m. på Skolekomkonferencen for læsevejledere?

(1) Ja

(2) Nej

(3) Bruger ikke Skolekomkonferencen

20. Skriv herunder, hvis du har nogle kommentarer om Skolekomkonferencen for læsevejledere.

21. Har du nogen at sparre med i hverdagen?

(1) Ja

(2) Nej

(3) Sjældent

22. Hvad kunne du bruge yderligere sparring til?

Udvikling af projekter	(1) ☐
Udvikling af læsevejlederfunktionen	(1) ☐
Kollegavejledning	(1) ☐
Prioritering af opgaver	(1) ☐
Andet	(1) ☐

23. Hvis du vil være en del af Nationalt Videncenter for Læsnings netværk for læsevejledere og med ujævne mellemrum modtage nyhedsbrev direkte i din mailboks, så skal du skrive din mailadresse her:

Spørgeskemaet er nu slut.

Tak for din deltagelse!

Bilag 3190 igangværende projekter

Oversigten er delt i to: 29 egentlige projekter, som er projekter, som vi forventer vil blive afrundet med en eller anden form for rapportering, og 161 projekter, som mere har karakter af initiativer eller tilbud, som læsevejlederne udbyder på egne skoler. Denne opdeling af projekter i de to hovedkategorier, står for vores regning. Alle besvarelser er gengivet ordret, som de fremgik af spørgeskemaet. Dog er enkelte faktuelle fejl ved angivelse af tilhørsforhold for ekstern projektleder korrigeret. Under hver af de to hovedkategorier er svarene kategoriseres under temaer. Ved hvert tema er antallet af projekter angivet i parentes.

29 egentlige projekter

Læsebånd (3)

- Effekten af læsebånd efter en femårig periode
- Læsebånd - ideer til og udvikling af læsebånd. Alle børn læser på skolen hver morgen 30 min - hele året. (Dette er i forbindelse med Mette-Maria Rydén's undersøgelse læsebånd for Center for Sprog og Læsning, VIA, men rapporten er ikke færdiggjort, så derfor ikke i "banken" endnu...). Læsemakkerforløb - Periodevis. Forskellige former afprøves: Yngre/ældre elever, dygtige/svage elever, elever på samme niveau osv. Ud-af-huset. Elever (særligt specialundervisningselever) laver små historier/bøger, som de læser i børnehaven og i ældrecenteret for små grupper.
- Læsebånd. Undersøgelse udført af Mette Maria Rydén

Læseforståelse (3)

- Læseforståelse i fag (UCC ved Susanne Arne-Hansen, Dorit Hedegaard og Lene Herholdt)
- Læseforståelse i fag og udvikling af læsevejlederens rolle som medpraktiker. Projekt i Helsingør kommune med Lene Herholdt (UCC)
- Læseforståelsesprojekt i samarbejde med Lene Herholdt og Nationalt Videncenter for Læsning - Professionshøjskolerne

Læsevanskeligheder (1)

- At læse og stave to sider af samme mønt. En undersøgelse af, hvordan der er en nær sammenhæng mellem elevernes staveproblemer og deres læseproblemer.

Læsning i alle fag (1)

- At læse i alle fag. Kommunalt projekt med Søren Aksel Sørensen som supervisor.

Projekt Læsemakker (Dansk Videncenter for Ordblindhed) (4)

- Projekt læsemakker
- Projekt læsemakker
- Projekt Læsemakker
- Projekt læsemakker hvor man skal læse med en ældre eller yngre elev hver morgen i 3 uger

Skrivning (2)

- Det Hillerød Kommune, der skal i gang med et projekt om skrivning i forbindelse med læsningen
- Skrivning i 4. kl. Samlet projekt for læsevejledere i Guldborgsund kommune - vi er først lige kommet igang, men vi forventer det løber af stablen som et projekt forår 2012.

Turbodansk (Uddannelsesstyrelsen) (11)

- Projekt Turbodansk -for elever i 6-7.kl med læsevanskeligheder - under Skolestyrelsen
- Turbo dansk - for specielt udvalgte elever i overbygningen.Træning af læseteknikker – læseforståelsesstrategier
- Turbo dansk - intensivt læseforløb for større børn.

Bilag 3 Igangværende projekter - fortsat

- Turbo dansk for 6. + 7. kl.
- Turbo dansk. Give overbygningselever lyst og motivation til at læse samt arbejde med at give dem læsestrategier
- Turbodansk - projekt med deltagelse af alle skoler i Ishøj
- Turbodansk Formålet med projektet var / er at fremme elevernes lyst til at læse for at opleve og lære.
- Turbodansk intensive motiverende læseforløb for læsesvage elever i overbygningen.
- Turbolæsekurser i skolens tre afdelinger som et forsøg på at øge læsehastighed og læseforståelse
- Turbolæsning. Et udviklingsprojekt, som læsekompetencecentret har startet. Projektet er rettet mod 7. klasseselever. Eleverne er blevet testet, ud fra testen er der blevet udvalgt elever, som er på kursuset Turbolæsning. Kurset er ikke for de svageste læsere, men rettet mod "mellem" gruppen.
- Turbodansk - rekursiv læsning med Mette Maria Ryden

Ungdomsuddannelser (2)

- Kommunalt læse-vejleder/konsulent på tværs af grundskolen og ungdomsuddannelserne (stx, hhx, sosu, vuc, folkeskoler, ordblinde efterskole m.fl).
- Regionale læsecentre i Region Nordjylland, herunder læsecenter Himmerland. Skolen med i ovenstående projekt, hvor alle 1g og 1hf-klasser screenes.

Andet (2)

- Læsning hvad mener du? Projektet undersøger årsagen til dalende læseudvikling på mellemtrinnet.
- Multimodal læsning og skrivning. Skoleudviklingsprojekt om multimodalitet i skolen.

Initiativer og tilbud på egen skole

Læsning i alle fag (44)

- 0.-6. kl - faglig læsning i alle fag (oplæg for alle lærere)
- At læse for at lære i alle fag på mellemtrinnet
- Beskrivelse aflæsepolitik
- Beskrivelse af tidlig indsats
- Cooperative learning og læsning i indskolingen
- Der er tale om et projekt på vores egen skole. Vi er ved at formulere, hvordan faglig læsning integreres på skolen med vægten lagt på den daglige undervisning og alle faglæreres deltagelse
- Faglig læsekursus med 5. og 6. klasselærere med indøvelse af principperne for faglig læsning og dette læsekursus i efteråret - udvides i foråret med samme klasser med faglig læsning i fagene.
- Faglig læsning
- Faglig læsning – læsemakker: At styrke elevernes faglige læsning via læsemakkermetoden og udvalgte arbejdsmetoder som VØL, tokolonnotat
- Faglig læsning for alle årgange for alle lærere. Planlægges ud over et helt skoleår 2011/12.
- Faglig læsning i mat. 2.kl.+ 5.kl. Sammen med mat.vejl, har jeg udarbejdet tekst - mat.opg., og efterfølgende har vi kørt herlige forløb.

Bilag 3 Igangværende projekter - fortsat

- Faglig læsning i overbygningen. Jeg arbejder på at læsning i alle fag bliver endel af teamets planlægning, så det ikke kun ligger på dansklæreren - at man i teamet, i årgangens aktivitetsplan - får truffet en beslutning om, hvem der har ansvar for hvad, samt at der i skolens overbygning udvikles en ny kultur, hvor klassens fagteam samarbejder og deler deres viden om læseudvikling og læseforståelsesstrategier i de forskellige fag. Vi har i den forbindelse haft 2 pæd.dage om faglig læsning. Jeg har taget udgangspunkt i Merete Brudholms arbejde på Frederiksberg om læsning i fagene.
- Faglig læsning i Ringsted Kommune
- Faglig læsning i samarbejde med læsevejledere på kommunens øvrige skoler, læsekonsulenten og Merethe Brudholm.
- Faglig læsning på mellemtrinnet - arbejde med læseteknikker og 3 valgte læseforståelsesstrategier på tværs af klasser
- Faglig læsning på mellemtrinnet - som læsekurser
- Faglig læsning på mellemtrinnet er i fokus
- Faglig læsning på mellemtrinnet
- Faglig læsning: har handlet om at få vores viden om læseforståelse til at brede sig blandt skolens faglærere, bl.a. ved at gennemføre læreroplæg og lave læsebånd i faglig læsning, hvor eleverne var inddelt på homogene hold på tværs af klasser og startede hver morgen med 20 minutters indsprøjtning om faglig læsning på forskellig vis.
- Faglig læsning: har handlet om at lave et fælles kommunalt fagligt læsekursus, der bla. bygger på BLU-modellen, som kan lånes af kommunens skoler.
- Faglig læsning: Vi har et projekt kørende på alle kommunens skoler omkring faglig læsning (fælleskommunalt indsatsområde). - Konsulentbistand- Udspil fra læsevejledergruppen til den enkelte skole- Workshops
- Faglig læsning.
- Faglig læsning i Frederiksberg Kommune er vi igang med et projekt hvor læsevejlederne skal være læsecoaches for lærerne.
- Faglig læsning Læselyst / læsebånd
- Faglig læsning på mellemtrin og udskoling
- Fagligt læsebånd hvor læsning i alle fag er fokuspunktet
- Fagligt læsekursus 4. årgang udsat, kommunalt projekt
- Fagligt læsning - læsebånd med fokus på ordforståelse.
- Fokus på faglig læsning i alle fag.
- I Norddjurs kommune er vi i gang med et udviklingsprojekt omkring faglig læsning. Det betyder, at de fleste lærere på 4. og 7. klasses trin bliver undervist i faglig læsning af VIA. Herudover bliver læsevejlederne undervist af Elisabeth Arnbak i at støtte og videreudvikle lærerne i den nye viden de får på deres kursus. På vores skole arbejder vi også med læsebånd, læsemakkere, VAKS og læseløftet.
- Implementere faglig læsning i alle fag læsebånd
- Implementering af læsning i alle fag (faglig læsning)
- Læse - gøre - skrive - samtale - faglig læsning som p-fag: På 5. + 6. kl. trin vælge mat./ N+T/hå./hjemk. Indh.: Forsk. teksttyper fx. instruerende tekster tilhørende faget => læses, samtales, udføres i praksis (hvor eleverne også iagttager og derefter skriver egen instruerende tekst) - således, at de bliver skarpe på kendetegn. Deltagere faglærere & læsevejl.
- Læsning i alle fag
- Læsning i alle fag på baggrund af et fælles kursus for hele skolen givet af Gerd Fredheim - kører på 2. år.

Bilag 3 Igangværende projekter - fortsat

- Læsning i alle fag på min egen skole. Vi søsætter i februar et projekt, som skal munde ud i en handleplan for faglig læsning fra 0.-9. klasse.
- Læsning i alle fag: Har arrangeret, at der kommer en konsulent udefra, som giver samtlige lærere en vitaminindsprøjtning vedr. læsning.
- Læsning i alle fag.
- Læsning i alle fag. Der er lagt et læsebånd ind hver dag, der omhandler undervisning i faglig læsning. Læsebåndet er "rullende", så alle fag berøres i løbet af skoleåret. Projektet forløber hele dette skoleår 2010/2011.
- Læsning i fagene
- Læsning i fagene- Faglig læsning. At inspirere til øget bevidsthed og rådgivning/hjælp til anvendelse om læsemåder /læsemådemuligheder hos de forskellige fags lærere i deres fag - både opsøgende, rådgivende, deltagende i uv, samling af diverse skabeloner m. nem tilgængelighedmm
- Læsning i fagene. læsevejleder og faglærer samarbejder om undervisningsforløb med vægt på læsning i faget. læsevejleder er observatør.
- Tilrettelæggelse af kontraktstyringsmål: Planlægning af læsebånd med særlig fokus på faglig læsning.
- Vi er i Norddjurs kommune startet på et projekt omkring faglig læsning. Om resultatet af det skal offentliggøres nogen steder, er jeg ikke klar over.

Indskoling (24)

- Anvendelse af den syntetiske lydmetode i børnehaveklassen
- Cd ord i normalundervisningen i bh. Kl. og 1. Kl.
- Dialogisk læsning i indskoling, som forløber for faglig læsning på senere trin - lave fælles materialer til udvalgte bøger, lærerne og læsevejleder i fællesskab
- Dialogisk oplæsning på 0. årgang. På baggrund af "Læseevaluering" er ca 4 elever fra hver 0. klasse (der er 4 ialt) valgt ud til at deltage i dialogisk oplæsning sammen med klassens pædagog. Børnehavklasselæreren arbejder med den samme bog i klassen, således at alle børn arbejder med det samme
- Digitalt penalhus fra 2.kl.
- Er i øjeblikket i gang med et projekt på vores skole, som jeg har kaldt Læseløb. Vi har en times læsning eller læserelaterede opgaver hver dag i anden lektion. Alle klasserne fra 0. til 3. klasse samt lærerne er involveret. Forløbet strækker sig over fire uger og afsluttes i uge fem. Læseløbet bliver undervejs kontinuerligt evalueret og skal afsluttes med en større evaluering i indskolingsteamet.
- Forebyggende indsats i 0. klasserne
- Indførelse af dialogisk læsning i 0. og 1. klasserne
- Indkulturering af skriftsprog i børnehaven
- Lydbilledlæsning som brobygger. Indføre Lydbilledlæsning (Jesper Ege, Byhaveskolen) i 0. kl, videreføre det i 1. kl. Ved Lus Samtale med elever i 0.- 2. kl finde de læsesvage elever. Anvende lydbilledlæsningsmetoden i 0.- 2. kl i specialundervisningen, så eleverne oplever et flow i undervisningen. De oplever at blive i kendte undervisningsmetoder. Og det virker!
- Læseføl, et differentieret undervisningsforløb for indskoling, der tager udgangspunkt i LUS samt trin for læsning og skrivning af bl.a. Elisabeth Arnbak. Eleverne bliver delt ud på værksteder med forskellige fastlagte aktiviteter. De skal være lige præcis på det værksted, der passer til deres nuværende niveau for læsning og skrivning, så de har gode muligheder for at udvikle sig og føle succes. Projektet tager i høj grad også udgangspunkt i zonen for nærmeste udvikling. (Vygotsky)

Bilag 3 Igangværende projekter - fortsat

- Læsehestene på Gerbrandskolen Læsehestene er en særlig læsefremmende indsats, der involverer alle elever fra 1. - 3. kl. Eleverne inddrages på mindre differentierede hold med bestemte fastlagte læse- og skriveaktiviteter, som ikke fraviges. Indsatsen sikrer, at alle elever får maksimal udbytte af undervisningen. Undervisningen vil blive differentieret således, at eleverne arbejder ud fra det faglige niveau, hvor de dels vil opleve succes og dels vil blive fagligt udfordret. Læsehestene er en del af årsplanen i danskfaget og fungerer som en støtte til elever og lærerne; som en rød tråd for læseundervisningen. Mål: Det overordnede mål med indsatsen er, at stimulere elevernes læse- og skrivelyst og styrke og udvikle deres potentialer bedst muligt. Specifikke mål for hvert klassetrin:
- 90-95% af elever i 1. kl. bliver hurtige, sikre læsere og placerer sig i kat. A1 og B1 i læseprøven OS 64 i maj måned. Eleverne i 2. kl. fortsætter deres læseudvikling samt udvikler måder at reagere på indholdet på. Læselog er her det pædagogiske værktøj. Eleverne i 3. kl. fortsætter deres læseudvikling samt udvikler genrekendskab og specifikke faglige discipliner ved hjælp af skriftlige opgaver. Vi vil løbende evaluere elevernes udvikling på læse- og skriveområdet. Skolens læsevejleder er tovholder på Læsehestene.
- Læsekursussammen med klasselæreren fra 3. klasse i 3 uger, hvor alle børn læste med os, arbejdede med sproget, stillæsning og rollelæsning hver dag- 2 lektioner pr dag i 3 uger. Alle børn i klassen udviklede deres læsekompetence, og de skulle også læse 1 time hjemme hver dag.
- Læselog med diplomuddeling læsebarometer og elevbilleder på forældreintra 1. klasse
- Læsestrategier i indskolingen. Forsøge at få eleverne gjort fortrolig med forskellige strategier der hjælper til den flydende læsning.
- Læsning lodret/differentieret i indskolingen
- Opdagende skrivning 0. Klassetrin
- Opdagende skrivning i 0. Klasse.
- Optimering af læsefremmende aktiviteter i børnehaveklasserne.
- Rumlig læsning i indskolingen
- Vi læser for førskolebørn; 3. klasse læser for dagplejebørnene og 2. klasse læser for de største børnehavebørn, som snart skal i skole
- Sprogagttagelse i børnehaveklassen
- Udviklingsprojekt ift. opdagende skrivning i Odsherred Kommune. Initiativet er udsprunget af vores arbejde med sprogscreening i børnehaveklasserne, hvor vi diskuterede, hvordan vi kunne udvikle børnenes læseforudsætninger. Den senere forskning viser, at en af de væsentligste indgange til læsningen er den opdagende/tidlige skrivning, hvor man lader børnene opdage skriftens lydprincip ved selv at eksperimentere med at skrive. En af forudsætningerne for at igangsætte og udvikle den tidlige skrivning er, at skabe et fælles fagligt fundament og sprog hos de fagpersoner, der arbejder med børnene i indskolingen, altså først og fremmest børnehaveklasseledere, pædagoger og dansklærere. Mål: Kompetenceudvikling.

Mellemtrin (6)

- Højnelse af læsekompetence på mellemtrinnet.
- Kommunalt fokus på læseudviklende foranstaltninger på 4. årgang
- Læseaften for mellemtrinnet
- Online læsekontrakter mellemtrin
- Projekt for skrivning for 4. klasser i kommunen
- Videobog anmeldelse 4. -6 klassetrin

Udskoling (5)

- Eksamensforberedelse 9. klasse (begrebsafklaringer).

Bilag 3 Igangværende projekter - fortsat

- Etablering af læsemiljø og læseevents i samarbejde med mediatek.
- Introducere flydende læsning i overbygningen
- Læseuge i udskolingen med fokus på læsestrategier
- Teamets handleplan for læsning 7., 8. og 9. klassetrin

LUS (9)

- At implementere redskabet LUS, således det på sigt bliver et redskab for alle dansklærere
- Deltage i halvårlige lusregistrering og informere kollegerne om, hvordan man planlægger undervisning efter registreringerne.
- LUS
- LUS af 1-6 klassetrin.
- LUS som evalueringsredskab. I indskolingen forsøges LUS indført som evalueringsredskab i forsøg på at opkvalificere lærernes kontinuerlige evaluering af elevernes læseudvikling, samt som forsøg på at inddrage forældrene i deres barns læseudvikling i større grad end det tidligere har været tilfældet.
- LUS-kursus for alle dansklærere.
- LUS: alle klasser arbejder med LæseUdviklingsSkemaet, som evalueringsform.
- Udarbejdelse af fælles kommunal folder, plancher og breve omkring LUS (Læseudviklingsskema)
- Sammen med læsekonsulent og andre læsevejledere er jeg med til at skrive en pjeces til forældre, der fortæller om LUS punkterne - ved ikke, om det ligefrem er et projekt! Jeg syntes det er at vide, hvad et projekt er...

Læsepolitik/handleplan (21)

- Der udarbejdes læsepolitik for kommunen og den enkelte skole.
- Formulering af skolens læsepolitik med udgangspunkt i den kommunale handleplan for læsning.
- Har været med til at udforme "Strategi og handleplan for sprog og læsning i Herning Kommune", som skal guide/inspirere institutionerne i udarbejdelsen af deres egne sprog-, skrive- og læsepolitikker.
- Jeg deltager i øjeblikket i revidering af Viborg kommunes sprog - og læsepolitik.
- Jeg har været med i en lille gruppe, hvor vi skulle lave læsehandleplaner fra 0. til 10. klasse i Vordingborg kommune, Mit primær område var fra 0. til 6. klasse.
- Lokale initiativer med henblik på udfærdigelse af læsepolitik
- Læsehandleplan for skolen.
- Læsehandlepolitik for Ikast-Brande Ungdomscenter, 10.kl.
- Norddjurs Kommune er også i gang med at udvikle en handlingsorienteret læsepolitik for skolen. Dette sker med udgangspunkt i vores Kommunale handleplan for læsning.
- Ny læsepolitik: På kommunalt plan har vi i læsevejledergruppen været med til at afstikke retningslinjer for en ny læsepolitik. Der skal endvidere udformes nye handleplaner for læsning
- på hver enkelt skole
- Plan for læsning i alle fag på skolen
- Udarbejde en læsepolitik på de to skoler jeg er læsevejleder
- Udarbejdelse af klasselæsekurser til hvert klassetrin på skolen
- Udarbejdelse af skolens handleplan for læsning. På min skole er alle lærere og pædagoger med i arbejdet med udvikling af skolens læsepolitik. Vi har en underviser fra UCN som tovholder og foredragsholder. Jeg har været med i afklaringen inden forløbet, men er som læsevejleder "på". Vi har alle 18 timer til at udarbejde handleplanen, som vi arbejder med i teamene med underviseren fra UCN til at vejlede os i arbejdet.

Bilag 3 Igangværende projekter - fortsat

- Udformning af en læsepolitik
- Udformning af skolens læsepolitik
- Udvidet lokal læseplan: et forsøg på at synliggøre og udpinde de enkelte læseaktiviteter på de enkelte klassetrin
- Indføring af VAKS: at få gjort det til en del af specialundervisningen på skolen at afhjælpe børns dyslektiske træk
- Udvikling af en handleplan for vores læsepolitik på skolen
- Skolens læsepolitik
- Sprog og handleplan for Vordingborg Kommune.

Læsevanskeligheder (10)

- Beskrivelse af læsehus
- Computerstøttet undervisning. Introduktion og arbejde med læse- og skrivestøttende programmer på 3. og 4. årgang. Formålet er at elever, som ikke er ordblinde, men som alligevel kan have gavn af programmerne får glæde af dem samt mulighed for at anvende dem i den daglige undervisning.
- It for dyslektikere i 7-9. Kl.
- It kompensende undervisning i overbygningen
- It og læsning i 2. klasse: som går ud på at anvende kompensatorisk it som værktøj til at fremme inklusion
- Jeg arbejder med Ronald Davis-programmet. Sammen med 2 andre har vi "den begavede dyslektiker" som grundbog og kombinerer med egne erfaringer.
- Læsegæde og opleve gode tekster læst højt af læreren. 3 elever i 7. klasse
- Læseløft - intensivt læseforløb for elever i 1.klasse.
- Læseløftet
- Udviklingsarbejde med henblik på inklusion af elever i "egen klasse" trods læsevanskeligheder.

Læsebånd (11)

- Læsebånd
- Læsebånd
- Læsebånd
- Læsebånd i klasserne
- Læsebånd 2 gange årligt for hele skolen. Et skønlitterær og fagligt læsebånd.
- Læsebånd på mellemtrinnet
- Læsebånd, alle elever læser 20 min hver dag.
- Læsebånd; 4. til og med 8. kl læser faglig læsning mindst 15 min. hver dag.
- Læsebånd. At få genindført læsebånd på skolen med fokus på læsning i alle fagene.
- Læsebånd for hele skolen: 2 x 6 uger i 20 min. om dagen
- Vi har læsebånd på alle klassetrin.

Læsefoldere (3)

- Læsefolder til forældre.
- Læsefoldere
- Læsefoldere til alle årgange med gode ideer til forældre. Læsefoldere til alle årgange med gode ideer til lærerne, samt Fælles Mål i kort form.

Læseforståelse (3)

- Læseforståelse strategier (fælles retningslinjer for alle lærere og elever) vil ikke kalde det et projekt- det er bare det vi har fokus på.
- Læseforståelseskursus: Temaeftermiddag hvor jeg viste i praksis, hvordan man luser, og hvor vi fortalte om læseforståelsesstrategier.

- Læseforståelsesstrategier og angrebsmetoder til afkodning. To lektioner i 6 uger.

Ungdomsuddannelserne (8)

- Kurser i bl.a. Cooperative learning for faglærere på TEC.kurser i bl.a. notatteknik, mundtlig fremlæggelse og læringsstile for elever på TEC
- Læse-skriveværksted på teknisk skole (TEC).
- Læseopskrifter i engelskundervisningen i gymnasiet
- Læsetest til elever på 'bil, fly og andre transportmidler'.
- Ny skriftlighed i gymnasiet
- Retteskema til engelsk a i gymnasiet
- Vejledning i IT-rygsæk.
- Øget opmærksomhed på fremmedsprogenes skriftlige dimension

VAKS (2)

- VAKS - kursus for elever i 3.-4.klasse.
- VAKS-kurser: Et lille hold fra 1. og 2. klasse. Det er bestemt et forsøgsprojekt, da børnene er så unge. Et andet hold med børn fra 3.,4.,5. og 6. klasse. Dette sidste hold vil jeg også gerne bevise at børn i forskellige aldre kan arbejde med VAKS pga. at deres læseproblematik er den samme.

Andet (15)

- Forfatterbesøg
- Har lige skrevet afgangprojekt på en PD med titlen: Ressourceperson i udkolingen - i krydsfeletet mellem læsevanskeligheder og uddannelsesparathed
- Holddeling på tværs af klasserne både i læsning og stavning.
- Læsekursus projekt på tværs af klasserne
- Læsemarathon
- Læseprojekt på Dalgasskolen, et 10 ugers (40 timer) 0.-3. årgang, hvor alle elever før og eftertestes og herefter modtager læseundervisning på 16 niveaudelte hold. Der er ca. 190 børn.
- Læsestrategier
- Læsevenner. Elever har en ældre læseven på byens plejehjem, som de læser for en gang om måneden.
- Projekt Hele skolen læser (6 ugers læsekursus for alle på skolen)
- Samarbejde med lokalt folkebibliotek: at lave agere tovholder på aftaler med udkolning og bibliotek ifht læselyst, informationssøgning, projektopgaver
- Samarbejde med skolebibliotekerne i kommunen om læseudviklende aktiviteter
- Udvikling af procedurer omkring overgange fra et fællesskab til et andet (med henblik på inklusion af tosprogede elever fra basisundervisning til almene skoleklasser).
- Skabe praktiske erfaringer- Udvikle forum for videndeling og sparring
- Vi har læsekursus til årgangene 1. 2. 3. 4. 5. klasse.
- Norddjurs Kommune er i gang med et E-learningprojekt, hvor vi gennem videokonferencer og google-docs og google-chat samarbejder med Anholt og Sejerø skole. Her tænker jeg det på sigt kunne være interessant at udvikle et forløb omkring skrivning.

Bilag 4 Ideer til nye projekter

At læsevejledere er et iderigt folkefærd vises tydeligt i dette bilag. Alle ideer er videregivet og søgt systematiseret. Men da mange havde mere en ide, har det været nødvendigt at gentage samme indlæg flere gange under de forskellige overskrifter. Den del af indlægget, som ikke vedrører overskriften er sat i parentes. Indlæggene er uredigerede, dog er der rettet for slåfejl og div. forkortelser.

Elever i læsevanskeligheder

- (Læsning og skrivning. Læsning med it. Faglig læsning i matematik.) Eksamenslæsning med svage elever.
- Hvordan tilrettelægger vi specialundervisningen bedst muligt? Er udbyttet størst ved korte intensive kurser, eller ved skemalagte timer gennem et helt skoleår? Kan vi overføre erfaringer fra det amerikanske projekt response to intervention?
- Vi er i gang med at holde kurser for alle skolens lærere i læsning i alle fag. (Vi har planer om et projekt læseløft med små intensive kurser i læseforståelse for de svageste læsere i 4-6 klasse.)
- Jeg er også Støttecenterleder på skolen. Grundet knappe ressourcer har vi vendt støttesenterundervisning. lidt på hovedet. Selvfølgelig kører vi stadig holdundervisning. men en stor del af tiden er bl.a. ændret til flg.: for 0 - 4.kl.: Jeg kortlægger eleverne på deres skriftsprogsudvikling (Herunder LUS). Ud fra dette laves beskrivelser inkl. LUS-pkt. af hver enkelt elev, som også indeholder individuelle mål (lige til at kopiere ud for læreren og sætte fast på elevens bord). (Herunder hører jeg også børnene ad om læsning/højtlæsning i hjemmet - bl.a. som en opfølgning på forældremøderne som jeg har været ude og fortælle om læsning på i starten af skoleåret - og udleveret foldere på). Dette giver også et billede af hele klassen. Der holdes efterfølgende LUS - konference. med klassens lærere og ud fra resultaterne tilrettelægges et læsekursus. (Vi kører såvel et skøn - som faglitterært læsekursus på disse klassetrin). Denne tilbagevendende kortlægning bevirker også, at der er hånd i hanke med hvert enkelt barn og dets læseudvikling. PS Jeg har skrevet mig som tilhørende region hovedstaden - men jeg kommer fra Bornholm. Årsagen er, at vores sygehusvæsen hører ind under region hovedstaden :0)
- At dysleksi faktisk kan forebygges, ved at lære børnene i de mindste klasser nogle enkle teknikker til at være fokuserede.
- Faste læsehjælpere i alle boglige fag. (Læsekurser for forældre).

Evaluering

- LUS, (faglig læsning, kurser for lærerne)
- Udarbejdelse af materiale til at teste børn fra 0. klasse for at spotte dyslektiske træk tidligst muligt. (Forbedre brugen af kompensatorisk it. Indføre brugen af it og læsning fra og med 1. klasse ved hjælp af et classesæt Notebooks til hver 1. Klasse)
- Oprettelse af en materialedatabase til kolleger - efter afvikling af Nationale test.
- (Fokus på højtlæsning/oplæsning/dialogisk læsning i forbindelse med skolestart/læsestart - et samarbejde mellem skole, forældre og institution.) Test tilpasset den enkelte elev, implementering af læsestile.
- Digitalisering af nye test
- Det er vigtigt at lave opfølgning på de tiltag, vi har sat i gang, så vi sikrer, at lærerne bruger nogle af de input, de får. Erfaringsudveksling skal sættes på dagsordenen. Det må ikke bare løbe ud i sandet.
- Jeg er også støttecenterleder på skolen. Grundet knappe ressourcer har vi vendt støttecenterundervisningen lidt på hovedet. Selvfølgelig kører vi stadig holdundervisning. men en stor del af tiden er bl.a. ændret til flg.: for 0 - 4.kl.: Jeg kortlægger eleverne på deres skriftsprogsudvikling (Herunder LUS). Ud fra dette laves beskrivelser inklusiv LUS-punkter af hver enkelt elev, som også indeholder individuelle mål (lige til at kopiere ud for læreren og sætte fast på elevens bord). (Herunder hører jeg også børnene ad om læsning/højtlæsning i hjemmet - bl.a. som

Bilag 4 Ideer til nye projekter - fortsat

- en opfølgning på forældremøderne som jeg har været ude og fortælle om læsning på i starten af skoleåret - og udleveret foldere på). Dette giver også et billede af hele klassen. Der holdes efterfølgende LUS - konference med klassens lærere og ud fra resultaterne tilrettelægges et læsekursus. (Vi kører såvel et skøn - som faglitteratur læsekursus på disse klassetrin). Denne tilbagevendende kortlægning bevirker også, at der er hånd i hanke med hvert enkelt barn og dets læseudvikling.
- Mit ønske er at få opdateret de landsdækkende læseresultater for de mere eller mindre obligatoriske læsetest, f.eks. LÆS5. Jeg mener, læseresultaterne, der ligger til grund for de landsdækkende gennemsnit, er forældede. Der er især vigtigt nu, hvor inklusion bliver sat på dagsordenen i mange kommuner. Det er jo logisk, at gennemsnittet i så tilfælde vil falde, hvis der skal være flere "skæve eksistenser" med i de alm. klasser. (Jeg tager ikke stilling til det korrekt/ukorrekte i et sådan tiltag - kun vil det være rimeligt med nye opdaterede landsgennemsnit, synes jeg).
- Bruge de norske sus skemaer til at få lærerne til at fokusere på skriveudvikling og it-skrivning.

Forældre

- (Læsestrategier på mellemtrinnet. Det er ikke iværksat endnu, men jeg tænker, at vi vil samle strategier og arbejde særdeles målrettet således at eleverne opnår sikkerhed i hvilke strategier der er oplagte i forhold til forskellig teksttyper. Herunder vil vi også via vores læsebånd arbejde med læsefitness.) Forældrekurser i forhold til det at læse med lyd i stedet for at stave.
- Læsning med bedsteforældre. (Rumlige læsning)
- Deltagelse i forældremøder i vuggestuer og børnehaver. Læsetime hver dag på den enkelte skole. Lektielæsning på skolen i de yngste klasser; dog hellere mere tid, så lektier kan undgås. Færre sociale arrangementer i skolens hverdag, så der blev tid til fordybelse og nødvendige gentagelser. (Flere lydrette materialer til begynderlæsning)
- Brobygning med børnehaverne. Etablering af skriftsproglig miljø i børnehaverne. (Inddragelse af forældre ift. lektielæsning fokus på læsehjælp)
- (Faste læsehjælpere i alle boglige fag.) Læsekurser for forældre.
- Hvordan får man forældrene mere på "læsebanen" med opbakning og helhjertet interesse? (At få pc-skrivning med i læse- og skriveundervisningen fra allerførste dag. Øget inklusion af vores sproglæse børn især mhp. brug af it i alle fag)

Handleplan for læsning/skrivning

- Gerne lave handleplan for læsning på min skole.
- Skolen skal have deres egen læsepolitik. (Hvordan læselysten på mellemtrinnet bevares og styrkes)
- Revidering af skolens Læseplan for dansk
- Formulering af kommunal læsepolitik
- Udformning af læsepolitik bhv.-9. kl. (Faglig læsning i overbygningen)

Indskoling

- Udarbejdelse af materiale til at teste børn fra 0. klasse for at spotte dyslektiske træk tidligst muligt. Forbedre brugen af kompensatorisk it. Indføre brugen af it og læsning fra og med 1. klasse ved hjælp af et classesæt Notebooks til hver 1. klasse
- Litteraturlæsning i indskolingen på interaktive tavler - mit afgangsprøje på min PD i læsning og skrivning
- Min læsevejlederkollega og jeg vil gerne også have fokus på skrivning i forbindelse med læseløft og læseundervisning. Desuden vil vi gerne have optimeret læseundervisningen i indskolingen

Bilag 4 Ideer til nye projekter - fortsat

- herunder også læseforståelse. (Til sidst vil vi gerne have fokus på undervisningen i læseforståelse på mellemtrinnet.)
- Skriftsprogsudvikling og sprogstimulering i børnehaverne. (Faglig skrivning og brug af multimodale teknikker i naturfagene på mellemtrin og i overbygning. Udvikling af elevernes læsestrategier, notatteknikker samt præsentationsformer. Kobling af faglig læsning og skrivning med LP-model og cooperative learning.)
- Fokus på højt læsning/oplæsning/dialogisk læsning i forbindelse med skolestart/læsestart - et samarbejde mellem skole, forældre og institution. (Test tilpasset den enkelte elev, implementering af læsestile.)
- Brobygning med børnehaverne. Etablering af skriftsproglig miljø i børnehaverne. (Inddragelse af forældre ift. lektielæsning fokus på læsehjælp)
- Skal skifte arbejdsplads og vil gerne fortsætte med et projekt om skriftsprog i børnehaven. Faglig læsning. Forældresamarbejde i indskolingen læsning og AKT.
- Samarbejde mellem børnehave og skole - tidlig sprogstimulering og opmærksomhed.
- (Læsebånd for udskolingen.) Formidling af litteratur i bh-klasserne
- Uortodoks inddeling af gruppen af indskolings elever - eleverne inddeles læsemæssigt uden hensyn til årgang mv., men efter fx træning i bestemte læsestrategier mv. Dette "kører" pt. i indskolingen, (men vi ønsker det ligeledes forsøgt på mellemtrinnet.)
- "Sproglig opmærksomhed" i SFO inden start i skole - lektiehjælp i SFO - "indsatsgruppe" bestående af: AKT vejleder, læsevejleder og special- og testlærer. Denne gruppe skal fungere som en ressource gruppe hvorfra kollegaer kan få hjælp til forskellige veldefinerede ønsker, eller denne gruppe kan skaffe anden professionel hjælp. Den gruppe visiterer skolens timer til formålet."
- At dysleksi faktisk kan forebygges, ved at lære børnene i de mindste klasser nogle enkle teknikker til at være fokuserede.
- På vores skole har vi børnehaven under samme ledelse. Mit ønske er at jeg sammen med lederen og pædagogerne får tid til et projekt med ord- og begrebsindlæring igennem små daglige lege.
- (Implementering af faglig læsning i alle fag.) Læsegrupper i indskolingen, opdelt efter fagligt niveau i stedet for klassetrin.
- Læsesamarbejde med børnehave. Læsesamarbejde med byens anden skole. Musical i indskolingen med fokus på læsning. (Læsecamp for mellemtrin og overbygning.)

It

- (Læsning og skrivning.) Læsning med it. (Faglig læsning i matematik. Eksamenslæsning med svage elever.)
- (Hvordan får man forældrene mere på "læsebanen" med opbakning og helhjertet interesse?) At få pc-skrivning med i læse- og skriveundervisningen fra allerførste dag. Øget inklusion af vores sproglæse børn især mhp. brug af it i alle fag.
- Bruge de norske sus skemaer til at få lærerne til at fokusere på skriveudvikling og it-skrivning

Lærerteamet

- Teamets handleplan for læsning på alle klassetrin
- Jeg kunne godt tænke mig at deltage i et projekt, hvor et lærerteam omkring en klasse får større viden om genrer, deres fags tekster repræsenterer, og at lærerne og jeg derefter samarbejder om at tilrettelægge undervisningen. (Jeg kunne også godt tænke mig at deltage i et projekt, hvor biblioteket og læsevejlederen samarbejder om at bibeholde elevernes læselyst.)
- Faglig læsning indføres i et enigt lærerteam på alle skolens trin med de samme termer.

Bilag 4 Ideer til nye projekter - fortsat

(

- Hvordan sættes der fokus på elevernes læseforståelse på mellemtrinnet.) Hvordan gives en følelse hos lærerne/faglærerne om at læseudvikling er et fælles ansvar. Hvordan bringes det ud i praksis?

Læringsformer og læsning

- Kooperativ læring og læsning
- Animeret læsning og læseforståelse
- (Læsning med bedsteforældre.) Rumlig læsning
- Elever læser med elever
- (Skriftsprogsudvikling og sprogstimulering i børnehaverne. Faglig skrivning og brug af multimodale teknikker i naturfagene på mellemtrin og i overbygning. Udvikling af elevernes læsestrategier, notatteknikker samt præsentationsformer.) Kobling af faglig læsning og skrivning med LP-model og cooperative learning.
- (Jamen jeg syntes vi flytter os hele tiden.....men jeg ved ikke om det er projekter eller bare indsatsområder. Men på min skole arbejder vi med følgende:) Undervisningsstrukturer der giver mulighed for at differentiere læseundervisningen og derved effektivisere "træningsdelen". Cooperativ learning. Sammenhæng mellem læsning i fagene ("holde på viden"), læsning mellem små og store "venskabsvenner".
- (Fokus på højt læsning/oplæsning/dialogisk læsning i forbindelse med skolestart/læsestart - et samarbejde mellem skole, forældre og institution. Test tilpasset den enkelte elev,) implementering af læsestile.
- Eksempler på forløb i faglig læsning, hvor Cooperative learning indtænkes - kan udgives som lærervejledning eller i kursusform med underviser. Lærervejledning/kursus i hvordan man i et hvilket som helst fag sammen med eleverne laver et spil, hvor eleverne bliver udfordret på skriftlighed, mundtlighed, paratviden, færdigheder, læsemåder mm. Fremstillingen af spillet er stort set omkostningsfrit - Ideer til efteruddannelsen af lærere, så de bliver bedre klædt på til læsning i alle fag.
- At lære eleverne at tage de "rette læsebriller" på - alt efter hvilken teksttype, der er tale om. Fysisk skal der hænges læsebriller i 3 forskellige farver rundt omkring på skolen. Brillerne skal minde eleverne om at man kan læse for (f.eks.) at: 1. lære 2. opleve 3. gøre

Læsebånd

- Det kunne være interessant at undersøge, hvor stor en effekt et "læsebånd" på en halv time hver dag har på børns læsning.
- (Læsestrategier på mellemtrinnet. Det er ikke iværksat endnu, men jeg tænker, at vi vil samle strategier og arbejde særdeles målrettet således at eleverne opnår sikkerhed i hvilke strategier der er oplagte i forhold til forskellig teksttyper.) Herunder vil vi også via vores læsebånd arbejde med læsefitness. (Forældrekurser i forhold til det at læse med lyd i stedet for at stave.)
- Udvikling af læsebånd for hele skolen.
- Læsebånd for udskolingen. (Formidling af litteratur i bh-klasserne)
- Gerne obligatorisk forløb af skrive- og læsebånd.

Læsning i alle fag

- For at få integreret den faglige læsning i alle fag, har vi lagt et læsebånd som ligger på forskellige tidspunkter over hele året, således at alle fag tager del og ansvar i dette arbejde. Der har selvfølgelig været oplæg til dette forinden, og vi er kun i den begyndende fase.
- Læsning på mellemtrinnet
- Læseudvikling på mellemtrinnet

Bilag 4 Ideer til nye projekter - fortsat

- Læsning for alle lærere
- Læsestrategier på mellemtrinnet. Det er ikke iværksat endnu, men jeg tænker, at vi vil samle strategier og arbejde særdeles målrettet således at eleverne opnår sikkerhed i hvilke strategier der er oplagte i forhold til forskellig teksttyper. (Herunder vil vi også via vores læsebånd arbejde med læsefitness. Forældrekurser i forhold til det at læse med lyd i stedet for at stave.)
- Jeg kunne godt tænke mig at deltage i et projekt, hvor et lærerteam omkring en klasse får større viden om genrer, deres fags tekster repræsenterer, og at lærerne og jeg derefter samarbejder om at tilrettelægge undervisningen. (Jeg kunne også godt tænke mig at deltage i et projekt, hvor biblioteket og læsevejlederen samarbejder om at bibeholde elevernes læselyst.)
- (LUS), faglig læsning, kurser for lærerne
- (Læsning og skrivning. Læsning med it.) Faglig læsning i matematik. (Eksamenslæsning med svage elever.)
- Læsestrategi kursus. Læs matematik, N/T m.m.
- (Skriftsprogsudvikling og sprogstimulering i børnehaverne.) Faglig skrivning og brug af multimodale teknikker i naturfagene på mellemtrin og i overbygning. Udvikling af elevernes læsestrategier, notatteknikker samt præsentationsformer. (Kobling af faglig læsning og skrivning med LP-model og cooperative learning.)
- Vi er i gang med at holde kurser for alle skolens lærere i læsning i alle fag. (Vi har planer om et projekt læseløft med små intensive kurser i læseforståelse for de svageste læsere i 4-6 klasse.)
- (Systemisk funktionel lingvistik på mellemtrinnet.) Hvordan kan vi arbejde med SFL og læsning og skrivning af verbaltekster i fagene?
- Implementering af faglig læsning i alle fag. (Læsegrupper i indskolingen, opdelt efter fagligt niveau i stedet for klassetrin.)
- Måske noget om faglig læsning.
- Opfølgning på faglig læsning, som er et stort projekt i vores kommune. (Mere læselyst i overbygningen)

Mellemtrinnet

- Vedligeholdelse af læsning på 5. Klassetrin
- (Min læsevejlederkollega og jeg vil gerne også have fokus på skrivning i forbindelse med læseløft og læseundervisning. Desuden vil vi gerne have optimeret læseundervisningen i indskolingen herunder også læseforståelse.) Til sidst vil vi gerne have fokus på undervisningen i læseforståelse på mellemtrinnet.
- Vi er i gang med at holde kurser for alle skolens lærere i læsning i alle fag. (Vi har planer om et projekt læseløft med små intensive kurser i læseforståelse for de svageste læsere i 4-6 klasse.)
- (Uortodoks inddeling af gruppen af indskolings elever - eleverne inddeles læsemæssigt uden hensyn til årgang mv., men efter fx træning i bestemte læsestrategier mv. Dette "kører" pt. i indskolingen,) men vi ønsker det ligeledes forsøgt på mellemtrinnet.
- Faglig læsning på mellemtrinnet (og i udskolingen.)
- Læsning for drenge. Et projekt hvor kun drenge skal læse faglitteratur i en gruppe og derpå diskutere det. Dette sker i 4.årg. for at prøve at styrke drengenes fortsatte læsning. Samtidig vise, at også faglitteratur er læsning.
- Systemisk funktionel lingvistik på mellemtrinnet. (Hvordan kan vi arbejde med SFL og læsning og skrivning af verbaltekster i fagene?)
- Bevarelse af læselyst, forståelse osv. også på mellemtrin (og i udskoling). Deltagelse i "Ordet fanger".
- (Læsesamarbejde med børnehaver. Læsesamarbejde med byens anden skole. Musical i indskolingen med fokus på læsning). Læsecamp for mellemtrin og overbygning.

Bilag 4 Ideer til nye projekter - fortsat

- Hvordan sættes der fokus på elevernes læseforståelse på mellemtrinnet. (Hvordan gives en følelse hos lærerne/faglærerne om at læseudvikling er et fælles ansvar. Hvordan bringes det ud i praksis?)
- Hvordan læselysten på mellemtrinnet bevares og styrkes.

Skrivning

- Igangsætte opdagende skrivning fra uge 9
- Makkerskrivning hvor eleverne i 1. klasse skriver historier sammen to og to og hjælper derved hinanden med at udskille lydene i ordene.
- (Udarbejdelse af materiale til at teste børn fra 0. klasse for at spotte dyslektiske træk tidligst muligt.) Forbedre brugen af kompensatorisk it. Indføre brugen af it og læsning fra og med 1. klasse ved hjælp af et classesæt Notebooks til hver 1. Klasse
- Bruge de norske sus skemaer til at få lærerne til at fokusere på skriveudvikling og it-skrivning

Tosprogede elever

- De tosprogede. Hvordan undgår vi at de bliver hægtet af, ved at lave målrettet undervisning allerede fra bh.kl. De tosprogede og deres læseforståelse på mellemtrinnet. hvordan undgår vi at de er to klasser bagud i forhold til deres etnisk danske klassekammerater, når de forlader folkeskolen.
- Vil meget gerne afprøve, hvordan man fra 1.klasse kan inddrage systemisk funktionel lingvistik, for at udvikle de sproglige ressourcer hos mine tosprogede elever, således at de bedre kan håndtere den sprogbrug, de møder i skolen. Her vil jeg gerne have en sparringspartner, der er meget inde i det teoretiske arbejde.

Udskoling

- Rekursiv læsning i udskoling. (Undervisning i læseforståelse)
- Faglig læsning (på mellemtrinnet og) i udskoling.
- (Udformning af læsepolitik bhv.-9. kl.). Faglig læsning i overbygningen
- Fokus på læsning i skolens job-klasse, som udelukkende består af drenge - og mange med massive læse- og skrivevanskeligheder. Fokus kunne fx være på inddragelse af mobilen som middel til læsning
- Bevarelse af læselyst, forståelse osv. også (på mellemtrin og) i udskoling. Deltagelse i "Ordet fanger".
- Vi er i gang med Turbo dansk på Tune skole. Jeg er dog på barsel, men har været en stor del af ideen på skolen. Store elever kommer på værksteder, hvor de skal udvikle deres læseforståelse. Der er aktiviteter som læsning, skrivning og diverse læseforståelsesmodeller. 8 lektioner om ugen i 6 uger.
- (Læsesamarbejde med børnehave. Læsesamarbejde med byens anden skole. Musical i indskoling med fokus på læsning). Læsecamp for mellemtrin og overbygning.
- Udvikling af projekter lig turbodansk tilpasset egen skole.
- (Opfølgning på faglig læsning, som er et stort projekt i vores kommune.) Mere læselyst i overbygningen.

Ungdomsuddannelserne

- Jeg har i min undervisningstid mest haft med AMU at gøre og kun lidt med EUD at gøre. Dette skulle så ændres nu. Mange af vores AMU-kursister læser betydeligt bedre en EUD-eleverne og også bedre end en del HTX-elever. Det kommer dog meget an på fagområdet. De EUD- elever, jeg taler med, er oftest ikke de bedste læsere, og de siger også, at de heller ikke kan lide at læse.

Bilag 4 Ideer til nye projekter - fortsat

- Læsningen har jo mange konkurrenter i vore dage. Det kunne jo være spændende, at lave et projekt med et formål om ikke kun at gøre EUD-eleven til en bedre læser, men også til en, der synes godt - eller i hvert fald bedre - om læsning. Som kunne se det som sjovt, nyttigt, lærerigt m.m.
- En vejledning til de forskellige skriftlige discipliner i gymnasiet.

Andet

- Genreskrivning (2 stk.)
- Læselyst
- Skriftlighed
- Læsning og skrivning. Læsning med it. Faglig læsning i matematik. Eksamenslæsning med svage elever.
- Læsestrategi kursus. Læs matematik, N/T m.m.
- (Jeg kunne godt tænke mig at deltage i et projekt, hvor et lærerteam omkring en klasse får større viden om genrer, deres fags tekster repræsenterer, og at lærerne og jeg derefter samarbejder om at tilrettelægge undervisningen.) Jeg kunne også godt tænke mig at deltage i et projekt, hvor biblioteket og læsevejlederen samarbejder om at bibeholde elevernes læselyst.
- Hvordan kan vi arbejde med skrivning og læsning igennem hele skoleforløbet for at styrke elevernesskriftsprofskompetencer?
- Anvendelse af læsestrategier. Herunder igangsætning af faglig læsning via teamet.
- Fremme af mundtlighed i fagene
- Kurser til de enkelte klassetrin
- (Rekursiv læsning i udskolingen.) Undervisning i læseforståelse
- På sigt vil vi etablere holddeling i stavning og læsning på tværs af årgangene.
- Læsning for drenge. Et projekt hvor kun drenge skal læse faglitteratur i en gruppe og derpå diskutere det. (Dette sker i 4.årg. for at prøve at styrke drengenes fortsatte læsning.) Samtidig vise, at også faglitteratur er læsning.
- Arbejde med hastighed / gentaget og flydende læsning ud fra forskellige metoder
- Makkerlæsning
- Fælles synliggørelse af sider læst af elever ved hjælp af læsebarometer på bibliotek
- Læseevents, fx en læsecamp.
- Læseaktiviteter udenfor skolen. Fx at læse for og sammen med plejehjemsbeboere Udvide samarbejde med folkebibliotek
- Den funktionelle grammatik.
- Med faglærerne ud i klasserne og observere undervisning i læsning i fagene + vejledning til faglærerne
- Online lektiehjælpscafé med booking af lærere og andre elever
- Læse for at lære-faglig læsning

Bilag 5 Uddybende kommentarer til ønsker om yderligere sparring

I dette bilag indgår samtlige uddybende kommentarer til spørgsmålene om ønsker til yderligere sparring, For hver af de fem overordnede fokusområder er kommentarerne søgt kategoriseret under fælles emner. Alle kommentarer er medtaget i uredigeret form (dog er slåfejl div. forkortelser rettet).

Sparring til udvikling af læsevejlederfunktionen (208)

Synliggørelse

- Gøre os mere synlige på skolen. Hvad kan vi tilbyde?
- Hvor sætter vi ind og hvordan fordeler vi de sparsomme ressourcer.
- Tja.. bare godt at samarbejde
- Gør jeg det rigtige og hvordan får man timer?
- I høj grad til at være identitetsskabende omkring læsevejlederfunktionen
- Sparring med specialcentret
- Som eneste uddannede læsevejleder på en stor skole med en del dygtige kolleger, er det svært at få gang i funktionen. Der har ikke tidligere (i den gamle kommune) været en læsekonsulent eller lignende. Derfor er kollegerne ikke vænnetil at der er en person, som måske kan hjælpe. Så en del vil gerne fortsætte med det de plejer. Og er ikke nødvendigvis klar til at omstrukturere deres undervisning, selv om der efter min vurdering kunne vindes noget ved det.
- Kunne være godt at have en at tale med om hvordan en anden gør i forskellige situationer.
- I øjeblikket kommer henvendelserne fra kollegaerne, når de støder ind i problemer. Jeg kunne godt tænke mig, at vi fik sat noget i gang før problemerne opstår. Næste skoleår skal vi lave en læseplan på skolen, som forhåbentlig sætter gang i noget. Og jeg skal nok være mere synlig forhold til det at arbejde "forebyggende".
- Ville gerne lave kurser for kollegaer - sammen med anden læsevejleder
- Vi er i kommunen i gang med at arbejde med dette emne.
- Vi skal finde en form , men har i øvrigt lavet (givende !) lobby siden 2003... for at det skal synke ordentlig ind og accepteres ...det er ved at lykkes. Fra i år har vi været to og næste år tre ...og så går jeg nok på pension , men har to SUPERdygtige læsevejledere tilbage !
- At være læsevejleder for en hel skole er en stor mundfuld.
- Jeg er nyuddannet og føler, at jeg skal opbygge det hele. Har ingen erfaring og bliver den første læsevejleder på min skole.

Prioritering af tid

- Det er vigtigt at følge med i hvordan læsevejlederfunktionen varetages andre steder, da det ofte er et ensomt arbejde under pres fra ledelse/manglende timer.
- Jeg kunne godt ønske, at der var flere timer til at udvikle læsning på skolen. Størstedelen af læsevejledertimerne går til test og klassekonferencer.
- Jeg ønsker ikke at arbejde gratis, så det er en død sild!

Uddannelse og udvikling

- Gode relevante ideer
- Jeg kunne godt tænke mig at faglig læsning blev en del af faglærernes undervisning, og kunne godt tænke mig at være med til denne planlægning og udførelse
- Hvordan kommer man hele vejen rundt, kvalificerer sig
- At læsekonsulenterne i kommunen kommer med nye ideer, kurser, indspark m.m.
- Især omkring overbygningen

Bilag 5 Sparring - fortsat

Sparring til udvikling af projekter (197)

Almene ønsker til sparring

- For at sikre kvaliteten og alsidigheden
- Mulighed for at høste af andres erfaringer
- Vi er tre læsevejledere på skolen, der har hver vores fase. Jeg har ældste trin og mangler generelt sparring til arbejdet med de ældste elever i skolen.
- Det kunne være spændende at udvikle flere projekter
- Jeg er først lige begyndt som læsevejleder - jeg glæder mig til at få mere tid til at afsøge mulighederne for projekter og almindelige tiltag i overbygningen, som kan forbedre læseniveauet.
- Som eneste og ny læsevejleder, er der mange bolde og få ressourcer.
- Jeg er stadig ny, det må nok vente lidt
- Høre om andre projekter. Have sparring, som letter "fødselsprocessen".
- Lige nu er det ikke i gang, men det kommer
- Vil meget gerne have inspiration og høre om, hvad der virker i praksis.
- Så man ikke står alene med sine ideer.
- det er svært at komme i gang
- I en dynamisk proces er det altid godt med sparring
- jeg savner en bedre brug af kommunens konsulenter heri, eller evt. fra nordisk projektbank?
- Jeg har heldigvis nogle gode læsekonsulenter, der er med på lidt af hvert :)
- Så de ikke dræbes straks af ledelsen pga. økonomi.
- Det kan virke uoverkommeligt at nå denne del alene og den viden den ene ikke har, har den anden måske. så to tænker bedre, end en!
- Ikke bare sparring på dette niveau, men også fortsat uddannelse, ny viden

Sparring til konkrete projekter

- F.eks. Læsning i alle fag
- Skal til næste år være med til at sætte projekter i gang.
- Vi vil søge Videnscentret om sparring til læse-skriveprojekt
- Vil gerne have mine ideer gennemdrøftet med en ligesindet inden de måske skal bringes ud i virkeligheden.
- udvikling af faglig læsning på mellemtrinnet
- Forslag til små projekter jeg kan sætte i gang i hverdagen - noget der virker
- Jeg ved ikke om det er dette I mener, men jeg er interesseret i at få lavet et arbejds materiale til større elever, der minder om VAKS.
- ideer til indsats på mellemtrin og overbygning
- Jeg vil gerne med i et projekt, hvor SFL indgår
- ER i gang m. farlig læsning/læsning i alle fag
- Vedr. elevinvolvering i egen læsning

Sparring til kollegavejledning (180)

Kollegavejledning i uddannelsen

- Vejledningsdelen var ret begrænset på uddannelsen. I hverdagen er det det læseteoretiske, der er centralt for mig. Selve vejledning får jeg ikke baseret på vejledningsteorier.

Bilag 5 Sparring - fortsat

- Selve rollen som vejleder fyldte for lidt i uddannelsen. Man har jo ikke nogen autoritet til at sige, kom og hør på mig. Opbakningen fra ledelsen har ikke været tydelig for kollegerne. Det tog mere end et år at få lavet en funktionsbeskrivelse.
- Dette er et følsomt område og jeg kunne ønske mig, at jeg igennem uddannelsen var bedre klædt på, til at vejlede kolleger. Man er i høj grad på arbejde med sin egen personlighed og fornemmelse for andres behov og grænser.

Sparring med andre læsevejledere

- Får jeg qua mine kommunale læsevejledere.
- Alm. sparring
- Sparring med andre vejledere
- ... taler vi 2(3) meget om indbyrdes og lægger strategier sammen for , hvordan vi går til folk og præsenterer diverse muligheder og tiltag .

Konkrete ønsker

- Jeg er lidt usikker. Har lidt angst for "pludselige" spørgsmål foran flere kollegaer.
- Fordi det kan være enormt svært til tider. Det er godt at vende med anden sagkyndig
- Især læsning i fagene
- Vil gerne formalisere arbejdet på skolen.
- Det er jo svært at vejlede dygtige kollegaer.
- Den vanskelige vejledning/sparring
- Når en samtale er svær f.eks. hvis dansklæreren ikke er parat til at lade os være med i arbejdet omkring en klasse
- Hvordan får man kollegerne til at modtage vejledning i forhold til læseopgaven
- Det kan være svært at blive "din kollegas vejleder", derfor kunne det af og til være ønskeligt med lidt sparring.

Sparring til prioritering af opgaver (116)

- Da jeg er den første læsevejleder, føler jeg at jeg kan have meget indflydelse på, hvilke opgaver, som jeg vil prioritere. Men føler også, at jeg skal "opfinde" det hele selv.
- Kolleger ønsker naturligvis meget vejledning og vil gerne se læsevejlederen i "aktion", og det kan derfor være svært at afvise, når der er behov for hjælp.
- Vi mangler funktionsbeskrivelse - som ny mangler jeg sparring til prioritering.
- Som det er nu prioriterer jeg helt selv. Så der er brugt mange timer i forbindelse med opstart af et kommunalt projekt omkring CD-ORD.
- At få lavet et årshjul
- Dette fylder meget! jeg sparrer pt. med ledelsen, men savner en der ved det samme, som jeg gør
- Har vi ikke fastlagt- har ønsket en fælles-ramme fra kommunen men det er måske på vej
- Ledelse vil gerne have, at man klarer det hele for ingen tid.

Sparring til andet (34)

It

- IT - hjælpemidler til læsesvage elever

Tid i forhold til arbejdsopgaver

- Timer. Hvor mange timer jeg skal kræve eller forvente til hvad.
- Vores plan er at få en læsevejleder mere på vores skole

Bilag 5 Sparring - fortsat

- Jeg ønsker mig simpelthen en eller to kollegaer til at sparre med.

Faglig sparring

- Faglig udvikling og opdatering
- Arbejder på en ordblindedefterskole og ønsker erfaringsudvekslingsparring til arbejdet- debatter - nye tiltag
- Indsats vedr. faglig læsning
- Bestilling af nye materialer, gode konkrete tiltag i det daglige i forhold til at forbedre læsningen i de enkelte klasser osv.
- Især når nye tiltag som læsebånd, lus og faglig læsning sættes i gang mangler jeg en ekstra læsevejleder på skolen. Det er hårdt at løfte opgaven alene samt hele tiden selv at skulle udvikle nye tiltag.
- Vurdering af kollegers behov for hjælp
- Viden om de enkelte test.
- Ideudveksling
- Faglig sparring omkring nye forskningsbaserede undersøgelsesresultater
- Hmm.. samtale om forældres vilje (ikke evne) til at påtage sig ansvar og derved ekstra arbejde.
- At sondere forskellen mellem nationale test og de obligatoriske prøver OS, SL og TL bedre
- Få tid til beskrivelser af projekterne, så andre kunne få glæde af dem.
- implementering af CD-ORD.
- At få lærerne til at bruge mere it og web2.0 i deres undervisning. Jeg er også it-rygsæksvejleder.

Formulering af læsepolitik/handleplan

- Læsepolitik for min skole
- Udarbejdelse af handleplan for læsning og læsning i alle fag.
- Læsepolitik

Diverse

- Det har jeg ikke haft tid til at få overblik over endnu
- Det hele hænger jo sammen
- Ville så gerne med på konference i Århus 27. og 28. april, men min skole har ikke råd!
- Det er utroligt trættende at rende panden mod muren med sine ideer.